

XXXI. ÉVFOLYAM, 2021/2. SZÁM

2021. NYÁR

franka

Ballagás

8. oldal

Diakónus- és
papszentelés

11. oldal

Glattfelder, Török
és Vilmos Péter
beszélgetése

20. oldal

Haramza Lászlóra
emlékezünk

23. oldal

Újra úton!

26. oldal

Interjú:

**Viktor atya –
pedagógia és
jövőkép**

Pünkösöd ünnepén szíved kőtábláira írna az Úr

„Amit hall” – arról szól a Lélek (Jn 16,13). A Fiúból veszi, aki egy az Atyával, s amit mond, csak az hallja meg, aki megtanult hallani. Akinek van füle, aki szabad. Amit a Lélek hall, a tiszta szó, szent és szűzi intimitás, a teremtő szó nál is magasztosabb, a szavak, melyeket az Atya és a Fiú egymással megoszt. Amit hall, azt talán csak hallani lehet, embernek mondani alig. Mindkettő szakrális szó, szólni és hallani, megkülönböztetni is nehéz e kettőt, jól tudják ezt a szerelmesek. Talán csak aspektusai ugyanannak, nem különböznek! Szóba nem foglalható imádkozás. Sóhaj, mely hozzánk tartozik.

Ez az egyszerű kifejezés, hallani, kifejezi az ima és a szeretet világát. Meghonosítani a csönd kultúráját, odafigyelni a testvérré. Elcsitítani önmagunk szerelmét és ráfigyelni az önmagát mindig teljesen odaadó Istenre.

Az ember itt „kevés” (Pilinszky). Épp ezért csoda, hogyszerethet. Nem az számít ugyanis, mit ismerek, a tudás, a presztízs, amit elértem, a hitemmel mozgatott hegyek, a csodák, a vértanúság, bár fontos, jel, de az

igazán fontos, hogy ismert vagyok Általa (1Kor 13, 12). „A szeretet nem abban áll, hogy mi szerettük Istent, hanem hogy Ő szeretett minket, és elküldte Fiát bűneinkért engesztelésül.” Tud rólam az utolsó sejtig, minden sóhajig, minden kísértésemig, könnyeimet összegyűjti, hiszen még a verebeket sem feledte.

A Boldogságos Szűz köszöntésében Szent Ferenc a Lélekről átformáló erőként elmélkedik. A Lélek olyan dimenzió, tér-idő, ami

végül is valóságosan elhelyez. A Költő az emberi egyik feléről, mint elhelyezhetetlenről beszél. Elhelyezhetetlen, mert az Isten az, és ami hozzám tartozik, ami elhelyezhető, az meg sem karcolja ezt, lehet az bűn vagy betanult, őszintétlen imádság. Elhelyez egyfajta spirituális koordinátarendszerben a Szentlélek kiáradása. Kibékíti az elhelyezhetőt és az elhelyezhetlent, sőt „csodálatos csere”, ami megvalósul, részesedés, ahogy az áldozás utáni könyörgésben imádkozzuk. Erényes, hívó, templom leszel. Olyan leszel, mint a „valódi kenyér”, amire nem lehet „csak” gondolni. Ami van, a létige legteljesebb értelmében, ahogy az Isten hívja önmagát. Konkrét. Elszalaszthatóan, halál és szeretet, itt. Megtérsni nem lehet félelemből, csak szeretve, önként, és bejárni a távolságot, vissza a vályútól, a tékozló hazatalál.

Miközben írok, fedezem fel – és remélem, nem erőltetett –, hogy próbálom önkéntelenül is használni a száz éve született Pilinszky spirituális nyelvét, mely annyira alkalmas kifejezni hitünk misztériumát, drámáját.

A legszemlembibb, a szeretet, egyben a leglokálisabb, a leginkább időhöz kötött, teremt.

„Ma, amikor halljátok az Úr szavát, meg ne keményítsétek szíveteket!” Ez a „ma” a Zsidókhöz írott levél magyarázatában hangzik, zene, örök most. A zsidók első pünkösdjén, az Örökkévaló a saját kezével írt szavakat adja át Mózesnek a Sínai-hegyen. Ő fogja eltemetni is (vö. MTörv 34,6). Pünkösöd ünnepén szíved kőtábláira írna az Úr. Nem törvényt, szabályokat, hanem életet, valami valóst, elevenet. Az Isten Ujja, a Szentlélek kiárad szívedben, kiárad Isten szeretete.

Néha a létigét csak odaértjük, mert a magyar nyelv ilyen, nem klasszikus, reméljük, nem is holt. Te vagy (létige, bővítmények nélkül), szeretnek, „nagyon szeretnek.”

P. KIS KORNÉL OFM

Az esztergomi Temesvári Pelbárt
Ferencs Gimnázium és Kollégium,
valamint a Pax et Bonum Esztergomi
Ferencs Diákegyesület lapja

XXXI. évfolyam, 2021/2. szám
2021. nyár

Cím:

2500 Esztergom,
Bottyán János u. 10.

Tel.:

06 (20) 376-9632

Ímél:

franka@frankaegom.hu
paxetbonum.esztergom@gmail.com
(Diákegyesület, öregdiákok)

Web:

franka-egom.ferencs.eu

Felelős kiadó:

Szánthó Gellért igazgató

Főszerkesztő:

Keppel Dániel

Szerkesztő:

Kedves Ilona

Címlapfotó:

Keppel Dániel

Lapterv:

Szedes Balázs Péter © 2015

Nyomda:

Spori Print Vincze Nyomda
(sporiprintv.hu)

Laudetur!

A Laudeturra a válasz: In aeternum, azaz mindörökké. Ez a mindörökké – érdekes módon – egy időtlenséget kifejező időhatározó, amely Jézus Krisztus dicséretét a végtelenségig akarja kiterjeszteni.

Vajon hányszor hangzott el ez a dicséret és annak a végtelenségig való kiterjesztését kívánó köszönés-imádság ebben a csonka tanévben, hányszor egy teljes tanévben, ha – mondjuk – 250-300 diák mind a 200 tanítási napon csak tízszer kimondta? És hányszor az elmúlt 90 évben?

Ez a Laudetur... és az In aeternum... ugyanis 90 éve hangzik el mindennap – ki tudja hányszor – ebben az iskolában. Hiszen ez a tanév volt a kilencvenedik, és ősszel kezdjük az új dekádót, a kilencvenegyedik tanévvel, ugyanis 1931. szeptember 6-án tartották meg az első Veni Sanctét, és ekkor kezdődött a tanítás, ami azóta is tart ebben az épületben. Ezért nekünk most erre a másik időhatározóra irányul a figyelmünk, erre a kilencven évre.

Már csak ezért is joggal mondhatjuk: Laudetur Iesus Christus, Dicséretessék a Jézus Krisztus! De a dicséret, a hála és a köszönet Isten után azoknak az embereknek is kijár, akik megálmodták, létrehozták és fenntartották ezt az intézményt a kilenc évtized alatt. Hiszen egyik sem volt könnyű. Dicséretessenek tehát azok is, akik minden tőlük telhetőt megtettek ezért az iskoláért, akik áldozatokat hoztak, akik erőfeszítéseket tettek, akik küzdöttek és szenvedtek érte! Részesüljenek Krisztus dicséretében és dicsőségében!

A következő tanév tehát jubileumi év lesz számunkra, melynek során igyekezzünk együtt látni és láttatni a kilencven év értékeit, hogy hálát adjunk érte Istennek, és megköszönjük elődeinknek. Laudetur Iesus Christus! In aeternum. Amen.

P. dr. Varga Kapisztrán OFM
lelki igazgató

Aki visszajön a túlvilágról, az mindenkit szeretni akar

* Interjú Tömördi Viktor atyával

Viktor atyával akkor ismerkedtem meg, amikor középiskolai tanulmányaim vége felé iskolát váltottam, és egy állami gimnáziumból átjelentkeztem a Szentendrei Ferences Gimnáziumba. András atya, az akkori igazgató, csak annyit mondott, a Bibliát idézve, hogy az „Istenszeretőknek minden a javukra válik”, ha ez a vágyam, helyet kér Viktor atya osztályában. Az a rövidke másfél év, amit ott tölthettem, megváltoztatta az egész addigi életemet. Többek között Viktor atya személyében láthattam először a szerzetes-tanári lét magávalragadó életformáját, az Istennek szentelt élet szabadságát, amelyet nem vonakodott bőkezűen a diákok nevelésének szolgálatába állítani. Őneki köszönhettem, hogy Szent Ferenc földjére lépve, Assisi bűvös vonzásában valami olyasmit sejtettem meg a ferences lelkiségből, amely fölhangolta lelkem húrjait az istenkeresés és –csodálat egész életemet körülölelő dallamvilágára. Bár soha nem szakadt meg köztünk a kapcsolat, most több mint húsz év után ugyanolyan érdeklődve beszélgetek vele, mint akkor, diákként, szomjazva a tudást, keresve az útmutatást létünk titkának mélysége felé...

☞ Beszélgetéseim visszatérő témája a ferences pedagógiáról való elmélkedés, amely éppen attól vált izgalmassá az évek során, hogy – központi definiálás híján – bárkit kérdezek közületek, mindenki ugyanarról beszél, mégis más-más hangsúlyokkal, eltérő aspektusból megközelítve. Rendtársad, András atya, akivel hosszú éveket

dolgoztál közösen a szentendrei gimnáziumban Szent Ferenc pedagógiája címmel megjelentett már erről a témáról egy esszét, amelyben a Speculum Perfectionis 27. fejezetének történetét elemzi. Ismerjük a legendát: az újonc nem bírja tovább a böjtölést, Ferenc pedig – megszegve a saját böjti fogadalmát – együtt eszik a novíciussal,

figyelmeztetve őt is és az egész közösséget, hogy az eszközt soha nem szabad a céllal felcserélni. Negyven év az életemből a tanításról is szól. Talán a legszélesebb pedagógiai tapasztalatokkal rendi szinten Te büszkélkedhetsz, hiszen tanítottál kizárólag fiúkat, itt, a Frankában, koedukált osztályokat Szentendrén, most olyan iskolában dolgozol,

ahova szinte csak lányok járnak, és ne feledjük el, hogy a Sapientia egyháztörténelem tanszékének mesteroktatója is vagy. Van-e, volt-e a különbözőségek ellenére valami közös alap, amire azt mondhatnánk, hogy ez a Te ferences pedagógiád, ill. a ferences pedagógia vizsgálatában egy újabb árnyalat?

– Amikor elindultam a tanárság és a ferences-ség útján, számomra a kiindulópont az volt, hogy hogyan tudom azt a réteget megszólítani, amely a legelesettebb és amely a leginkább fejlesztésre szorul. A fejlesztés vágya munkált bennem, látva, hogy a legtöbb iskolában az az elsődleges cél, hogy a jókat próbálják még erősebbé tenni. Az esztergomi gimnázium alapvető nevelési szempontja pedig már akkor az volt, hogy egy olyan közegből érkező diákokat is fejlesszen, aki nem volt se tanulmányilag, se közösségi élmények terén kimagasló. Különórákat szerettem volna adni, egyénre szabott fejlesztést – ezért léptem erre a pályára. Bizonyára gyerekkori élményeim vezettek, hiszen diákként is mindig olyan tanáraink voltak, akikkel mindent át lehetett beszélni, ami nagyon megerősítette a tanulás folyamatát. Sőt, már ötödikes koromtól kezdve édesanyám rendszeresen kikérdezte az anyagot. A kikérdezés a fejlesztés egyik módja. Mikor az esztergomi iskola megalakult, ott volt mellette a környék legjobb családjait összefogó bencés gimnázium is. A Frankával pontosan az volt a cél, hogy országos beiskolázással olyan közegből, rétegből merítsen, ahol a szellemi fejlődés csak egy szintig jutott el és a továbbiakban segítségre szorult. Egyébként bencés diákként egy osztálykirándulás alkalmával jártam először Esztergomban, az iskola légköre és Pius atya személye már akkor magával ragadott.

A ferences pedagógia másik aspektusa számomra a Naphimnuszra alapozható – erről külön előadásokat szoktam tartani a Sapientia-n. Azért gondolom a Naphimnusz-t e tekintetben mérvadónak, mert létünk legkényesebb pontjára keresi a választ, a teremtés kérdésére. Szent Ferencet is ez foglalkoztatta, hiszen előtte 50 évvel, tehát már az 1150-es évek felfogása az volt, hogy a világ a Sátán területe. Az albigenes és a katar mozgalom arra irányult, hogy az ilyen értelemben vett anyagi világot valahogy „megszüntesse”. Ferenc a Naphimnusszal erre a problémára válaszol. A korszak hosszas vajúdája után végre kimondja valaki, hogy a teremtett világ, minden teremtmény az

ember testvére: a nap, a hold, a tűz, a víz – minden testvérem, mert Isten által alkotott világ az, amelyben élünk, és azt élvezni kell. Az anyagi világ kérdése mindig visszatérő gondolat az ember történetében, ott látjuk ezt Luthernél is, de Szent Ferenc magyarázza meg legvilágosabban, hogy a teremtett világ Isten ajándéka. Nem véletlen, hogy ennek a világnak a tudományos szintű megfigyelési központja az oxfordi ferences kollégium köré épül Roger Bacon-tól kezdve Duns Scotus-ig. Tudjuk, hogy Roger Bacon is azért akarja a teremtett világot megismerni, hogy abból, azáltal tapasztalhasssa meg Istent.

☞ A fejlesztés pedagógiáját értem, ám ez utóbbi, a Szent Ferenc-i látásmódot hogyan lehet a diákok szintjén alkalmazni?

– Erre két rövid történetet mesélnék el. Mindig szerettem kirándulni, megcsodálni a természetet. Egy májusi vasárnap reggel úgy döntöttünk, hogy a diákmisét a szabadban tartjuk, felmegyünk a Hideglelős-kereszt-hez. A negyven kollégista diák valóságos virágözönrel árasztotta el a hegytetőn kialakított oltárt. Amit csak találtak a mezőn, szinte szőnyeggé formálva terítették le díszítésként, miközben az élénk táruló dunai panoráma mindannyiunkat lenyűgözött a maga szépségével. Annál szebb istendicséret nincsen, mint amikor a teremtett világban tudjuk szentmise keretében ünnepelni a Teremtőt.

A másik élményem is egy kiránduláshoz kötődik, jöllehet az már a szentendrei osztályommal, tehát koedukált társasággal történt. A bükki fennsíkron vezetett a gyalogtúra, Bükkszentkeresztben sátrakban szálltunk meg. Fürdésre alkalmas víz nem volt, csak egy patak, amely a közelben csordogált. Fiúk és lányok egyaránt a patak vizében fürödtek – nem volt más lehetőség. Azt hiszem, egy életre megtanulták ezek a diákok, hogy milyen felüdítő élmény egy fárasztó túra után beleállni a hideg vízbe, s ott tisztálkodni, felfrissülni. Aztán a közeli pálos romtemplomnál szentmisét mutattunk be. Ilyen a ferences lelkület! A romtemplomban misézünk, a romok közé megyünk, mint Szent Ferenc, az alatta csörgedező patakban fürdünk, és a fennsík lankáján, csodálatos környezetben alakítjuk ki az éjszakai szállást. Számomra tehát a ferences pedagógia ez: hogyan tudom fejleszteni, lehetőleg egyéni szinten az adott diákokat, és hogyan tudom hozzásegíteni

ahhoz, hogy képes legyen rácsodálkozni a teremtett világ, az anyagi világ szépségére, ami az Isten műve és róla vall.

☞ Említetted, hogy bencés diákként találkoztál először az esztergomi iskolával, ilyen értelemben a ferences lelkiséggel. Ha összehasonlítod a két rend pedagógiáját, milyen különbséget látsz? Miben más a ferences karizma?

– Abban az időben, amikor bencés diák voltam, a tanári karunk szinte kivétel nélkül 60 év körüli szerzetesekből állt. Azt a generációt hallgattam órákon, aki még az első világháború előtt született. Ezek az emberek a tudásukat a két világháború között szereztek, és ezt a tudást akarták átadni nekünk. A bencés oktatás alapja a bőséges tudásanyag átörökítésére irányult. A tantestület nem egy tagja író volt, vagy fizikus, zeneszerző, irodalmár, történész és még sorolhatnám. Egyfajta polihisztorságot akartak átadni, úgy vélték, mint XII. Piusz pápa is, hogy a tudással, a tudományokkal adhatják a legtöbbet a világnak. Ehhez képest a ferences lelkiség teljesen más. Itt inkább a világ megtapasztalására kerül a hangsúly. Ezt éltük át aztán a noviciátban is Balázs atya mellett. Hogyan tudom a világ szépségét megtapasztalni a gombától a hegycsúcsokig? Ezért mondom azt, hogy a Naphimnuszban foglалható össze minden.

☞ Ferencesként mi az a bencés örökség, amelyet a tanári pályán magaddal vittél?

– Tanítási módomban egyértelműen a néhai magyartanáromnak és a fizikatanáromnak a módszerét tükrözi. Az a fajta előadásmód, amelyet mind a mai napig gyakorlok: megszerkesztett órák, a számonkérés, a pontokba szedett tudásátadás. Minden anyagrészt fő- és alpontokba rendezek, amelyek által az óra menete is felépíthető. Simon Árkád mint magyartanárnak, aki a legtöbb egyházatyát fordította és aki Vizi E. Szilveszterre is óriási hatást gyakorolt, vagy Nádasi Alfonz így tanítottak.

☞ Mindeközben folyamatosan arra gondolok – főként, hogy Vizi E. Szilveszter neve is elhangzott –, hogy ennek a hatékonyságához, sikeréhez azért a diákok is kellett. Beszéljünk egy kicsit róluk, hogyan látod negyven év távlatában a középiskolás korosztály történetét? Milyen tendenciák figyelhetők meg? Jobb lett vagy rosszabb az egymást váltó generációk sora?

– Ha erről kérdeznék – akár diákok, de a szülők is – mindig azzal szoktam kezdeni, hogy az Isten által teremtett ember fejlődéslektanát nem lehet figyelmen kívül hagyni. Ez negyven évvel ezelőtt is így volt és most is így van. A 13-tól 19 éves korig terjedő szakasz nagyon bele van kódolva az emberbe. Ebben az 5-6 évben a diák lélektana, függetlenül attól, hogy mely korban beszélünk róla, ugyanaz. Az a korszak, amikor egy kamasz számára a világ kinyílik, negyven évvel ezelőtt is ugyanez volt. Mire gondolok? Ha egy hatéves középiskolai periódust nézünk, akkor a 7. és a 8. osztályt a lelkesedés és a nyitás jellemzi. Ez nagyjából 9. első félévéig tart. Akik négyosztályos rendszerben tanulnak, azoknál ugyanez az attitűd megjelenik csak az első évvükre korlátozva, tehát a 9.-re. Ekkor még minden tudást magukba akarnak szívni a legtöbben. Ezután jön egy nehéz másfél év. Azt szoktam mondani a szülőknek, hogy a 15-17 éves kor közötti gyermeknek sok mindent meg kell tapasztalnia, nem egyszer van olyan, hogy a bukás határát súrolja, vagy meg is bukik. Akik ötös tanulók voltak, lecsúszhatnak hármásra, akik gyengébbek, azok még lejjebb – természetesen vannak kivételek! Ugyanakkor ebben a szakaszban megvan a fordulópont lehetősége is, és ez nagyon fontos, mert ha ekkor akár a szülő, akár a tanár lemond a gyermekről, végérvényesen elveszíthetik egymást. 17–18 évesen az esetleges összeomlásból újra kinyílik a világ, sőt nyitottságot tanúsítanak ezek a már fiatal felnőttnek számító kamaszok a természetfeletti értékek iránt is. Sokan ekkor bémálmóznak. Összességében tehát azt mondhatom, hogy ennek az 5-6 évnek a tendenciája alapvetően semmit nem változott.

☞ *Vagyis csupán a felszín, a környezeti hatás lett más...*

– Az elmúlt 40 évben a technika legkülönbözőbb formái alakultak ki. Először megjelent a magnó, majd a walkman, az MP3, az okostelefon. Az adott kor gyermeke az adott kor technológiáját akarja ismerni – mindegyiknek megvolt a maga veszélye. Akkor kezdtem tanítani, amikor éjjel-nappal a gyerek fülén a walkmant láttuk, ma ugyanez van, csak a telefonnal. Az adott kor diákját mindig az adott kor legmagasabb technikai fejlesztései kísérték meg. Ez régen

is ugyanúgy jó vagy rossz irányba tudta a gyereket elvinni. A lényeg nem változott: a figyelmüket mindig leköti valami. Azt szoktam mondani, hogy az ember ugyanaz, csak a tógánk más.

☞ *Időzzünk még el egy kicsit a diákság témájánál, hiszen Te két világba is nagyon mélyen beleváltál. Hat évig tanítottál itt, a Frankában, ezt követően mentél át a rendszentendrei iskolájába, amely merőben más közegnek mutatkozott már a neked tekintetében is. Ha megint a dolgok mélyét nézzük, azzal, hogy a Franka csak fiúkat nevel, nem kerül hátrányba?*

– Mikor a Frankában tanítottam, tömegével inkább vidékről származó gyerekek érkeztek az iskolába. Szentendre a Duna jobb partja, tehát Visegrádtól Farkasrétig terjedt az iskola beiskolázási közege. Szentendre és Esztergom más-más réteget szólított meg, melynek a mentalitásbeli különbsége szembetűnő volt. Vagyis az alapvető különbséget nem abban láttam, hogy az egyik fiúgimnázium, a másik pedig koedukált, hanem a meritésben. A '80-as évek tájékán Esztergom inkább ezt a jó értelemben vett vidéki, paraszti réteget szólította meg, a velük való együttlét egészen más volt.

☞ *Ezzel tehát azt mondod, hogy másodrangú kérdés, hogy egy iskola csak fiúkból áll-e vagy sem.*

– Igen. Számomra ez teljesen másodrangú. A merités a lényeg, a család, ahonnan a gyerekek érkeznek! Ha visszamegyünk az időben, azt mondhatom, hogy ez a javarészt vidékinek mondható közeg sokkal nyitottabb volt a kultúrára, mint amit később tapasztaltam más helyeken, történetesen Szentendrén. Hetente színházat vagy mozit szerveztem a fiúknak, komolyzenei koncertekre vittem őket. Ez nem volt gond. Az ún. polgári világ erre már nem volt kíváncsi. Ott mindent a szülőktől kaptak meg a gyerekek. A fiúközeg

számomra csak abban a tekintetben volt fontos, hogy megtaláljam azt az elfoglaltságot, amelyben a fiúk a férfiaságukat ki tudják fejezni, amiben testileg is fejlődni tudnak. Rektorként az első dolgom az volt, hogy átalakítottam a napirendet, és helyet szorítottam a délutáni sportolás lehetőségének. Az iskolában a taekwondo elnöke lettem. 300 fiúból egy év alatt 100-nak én adhattam át a fehér övet, néhányuknak később a sárga és a fekete övet is. Taekwondo vagy foci, esténként pedig színház, esetleg koncert. Egyébként az a véleményem a fiúknak a lányokkal való kapcsolatépítéséről, hogy igazán 17-18 évesen nyitnak feléjük. Azzal, hogy egy iskola koedukált, még nem jelenti, hogy a fiúk azonnal nyitnának a lányok felé. Ez nem az iskola típusától függ. Újfont oda kanyarodunk vissza, amit a fejlődéslektanról mondtam.

☞ *Távországod óta évtizedek teltek el, más lett az iskolák célközönsége, így a mienkből is eltűnt az előbb említett közeg dominanciája. Ma már nem beszélhetünk paraszti világról olyan értelemben, mint 40 évvel ezelőtt, sőt a vidék definíciója is megváltozott. Te miben látod az esztergomi gimnázium erejét, ki lehet a mi igazi célközösségünk?*

– Úgy gondolom, hogy a társadalomban mindig van egy közeg, amely a baráti szálak kialakítására sokkal nagyobb hangsúlyt fektet, mint az átlag. Azt a réteget kell megszólítani, akik örömmel el tudják hagyni a családi házat, és ki akarnak alakítani új – jelen esetben – férfiak között formálódó baráti közösségeket. A Frankában a fiúk többsége ilyen, nem mindenki, de osztályonként a kétharmad igen. Vágyódnak erre a baráti közegre, a közösségre.

☞ *És ha már eljutottunk a közösség gondolatáig, vessünk egy pillantást a közeli-távvoli jövőbe! Napjaink erőszakos ideológiái éppen ez ellen küzdenek. Az egyén izolációja zajlik, akár úgy, hogy a családot, mint alapegységet próbálják szétverni, akár pedig úgy, hogy bedobják az egyént a globalizmus végeláthatatlan, személytelen közegébe. Mi lesz a mai fiatal generációnak a jövőbeli feladata, amelyet helyettük mi már nem tudunk megoldani?*

– Van egy amerikai író, Rod Dreher, aki mostanság nagyon elgondolkodtat. Azt a feszültséget vizsgálja a történelemben, ami az antik kultúra és a barbárság találkozásában

realizálódott. Ez egyébként tudományos szempontból nekem is a kedvenc témám. Dreher úgy látja, hogy csak azok maradtak fenn, éltek túl ezt a „harcot”, akik ki tudtak lépni belőle, el tudtak szigetelődni, úgy is mondhatjuk, hogy szigetmonostorokat hoztak létre. Ilyen volt a Szent Viktor, vagy a Vivarium szigetmonostora. Ezek az emberek a megcsömörlött antik világ és a barbár kultúra szorításából kis közösségekbe menekültek. Dreher szerint a kereszténység és a mi, európai kultúránk csak akkor tud a jövőben megmaradni, ha kis közösségeket hoz létre. Én magam is azon az állásponton vagyok, hogy ebből a gender-világból, ami lerombolt mindent, a családot, a személyt stb., ilyen kis szigetmonostorokba, bázis-közösségekbe kell menekülnünk. 20 évvel ezelőtt, amikor az esztergomi teológián tanítottam, azt mondogattam a hallgatóknak, hogy vizsgálva az egyház történetét kijelenthető: 50-70 évente fellángol egyfajta megtorlás, keresztényellenesség. Most ebben a korszakban vagyunk, a megmaradásunk egyetlen lehetősége, ha „szigetmonostorokká” alakulunk át. Sem a hitünket, sem a kultúránkat már nagyközösség szintjén nem tudjuk megélni. Dreher ezekben a hetekben Magyarországon erről tart előadást. Eza „kivonulás” tulajdonképpen Szent Benedek vagy Cassiodorus útja. Ők ebben látták a megoldást – akkor. És ez van most is!

☞ **Roppant érdekes, mert ha ezt a felfogást összevetjük a Franka önértelmezésével, azt mondhatjuk, hogy egy olyan iskola, amely működésének igazi értékét és erejét mindig a közösség-eszményben látta, és tegyük hozzá, hogy országos szinten a legnagyobb lélekszámú szerzetesi közösség is itt él, akkor ebben a szigetmonostor-felfogásban határozott jövőképet tudunk festeni dekadens világunk szétlyuggatott vásznára.**

– Ha a szülők és a diákok hajlandóak ténylegesen ilyen szigetet kialakítani. Csak akkor!

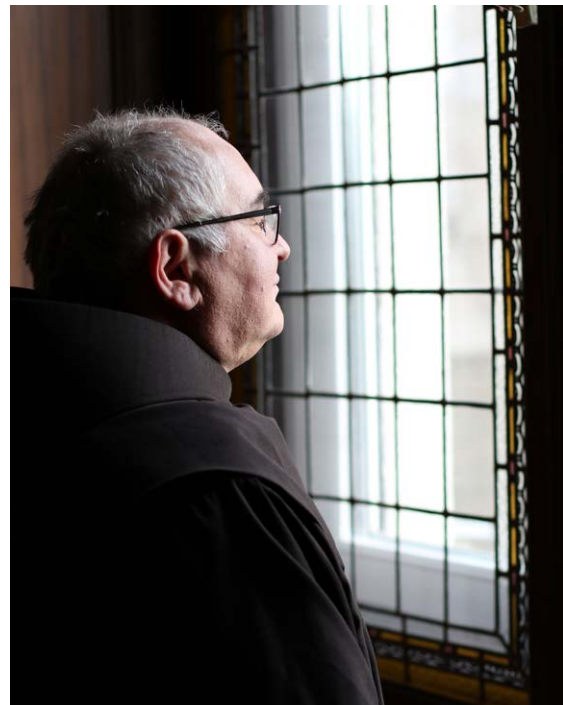
☞ **Váltsunk témát, szeretnék egy nagyon személyes élményre rákérdezni! Majd' húsz évvel ezelőtt a klinikai halál állapotába kerültél. Osztálykiránduláson vettél részt, amikor – Róma közelében – az intenzíven kanyarodó kirándulóbuszban elestél, nekicsapódtál az ajtónak, ami az ütés erejétől kinyílt, Te pedig kizuhantál. Látta ezt egy mögöttetek haladó**

olasz autós is, aki azonnal mentőt hívott, kórházba szállítottak, ott pedig kómában tartottak hosszú ideig. Élet és a halál határmezsgyéjén imbolyogtál. Amit ott és akkor tapasztaltál, az csak keveseknek adatik meg. Talán erre is ugyanolyan kiválasztott lettél, mint a szerzetesi életformára...

– Miután végleg felébresztettek a kómából, nem találtam a helyemet. Két világ közt lebegtem. Nagyon nehéz volt visszajönnöm. Meg kellett magyaráznom magamnak, hogy miért jöttem vissza, mert ki kell mondanom, hogy sokkal jobb volt az a másik állapot. Természetesen az orvosoknak is köszönhető ez, hiszen valósággal egy „alagutat” fúrtak az agyamba, amivel megmentették az életemet, de úgy gondolom, hogy alapvetően ennél sokkal többről van szó. Egy évig még mindenképpen lebegtem e két világ között... Mind a mai napig fölteszem a kérdést, vajon miért kellett életben maradnom, mert az a világ sokkal, de sokkal jobb volt.

☞ **Mit tapasztaltál, kérdezhetlek erről?**

– Eleinte nevettek rajtam, amikor erről beszéltem, mert én is nehezen tudtam megfogalmazni, hogy mit éltem át. „Múmia teázónak” neveztem azt, amit akkor, abban az állapotban tapasztaltam. Egy végtelennek tűnő folyosón voltam, ahol kétoldalt halott emberek ültek a betegágyukon fehér arccal, kezükben kis múmiaikat, a leplekbe csavart énjüket, lelkecskéiket tartva és várakozva. Ezek között az emberek között vittek előre a folyosó végéig, az üvegajtóhoz, ami mögül fény áradt. Az én kezemben nem volt múmiaácska. Az ajtónál elrágtam a kezeimet összekötő köteleket, majd leestem az ágyamról, és magamtól kimentem a folyosóról. Az ajtón nem léphettem be. Ez lehetett az a pillanat, amikor voltaképpen meg is haltam meg nem is. Amikor egy év után visszatértem Rómába, hogy megköszönjem orvosaim bravúros műtéti beavatkozását és az ápolók ellátását, aminek köszönhetően életben maradtam, látva a csodálkozó arcukat, lent a kórház aulájában, akkor értettem meg, hogy valamiképpen tényleg meghaltam, és most újra élek. A „múmia teázó” tehát az a néhány percnyi idő volt, amit ténylegesen a két világ között töltöttem. Ez olyan élményként él bennem, hogy mind a mai napig nagyon nehezemre esik itt maradni ezen a földön. Amikor valakit temetek, mindig irigylem. Már tudom, hogy milyen jó neki...

☞ **Megváltozott az életed? Más ember lettél?**

– Hatalmas szeretettöbbletet kap ilyenkor az ember. Miután magamhoz tértem, azonnal elkértem Jakab atyától a mobiltelefonomat, és akinek csak tudtam, írtam egy üzenetet, hogy mennyire szeretem. Óriási szeretettűltengés volt bennem. Csak az foglalkoztatott, hogy minél többeknek el tudjam mondani, hogy mennyire szeretem őket. Aki visszajön a túlvilágról, az mindenkit szeretni akar.

☞ **Van jelentősége számodra még az időnek? Mi az, amire nagyobb hangsúlyt fektetsz?**

– A balesetem óta már nem érdekel igazán, hogy hol vagyok. Azt nézem, azon töprengök, hogy a túlvilágról ki, hogyan segít. Ha valami jó történik velem, arra gondolok, hogy biztosan valaki fönről segített. Amikor esküvőre hívnak, mindig megkérdem a fiatal párt, hogy ki halt meg mostanában az ismerőseik, rokonaik közül, mert az minden bizonnyal odafönről segítette őket.

Köszönet van bennem. Minden este megköszönöm Istennek, hogy sikerült végigcsinálnom a napom, azokat az elfoglaltságokat, amelyekből csak több lett a baleset óta. Úgy érzem, a jó Isten mindig ad annyi időt, hogy ami igazán fontos, azt meg tudjam valósítani. Reggel még aggódom ébredéskor, este már mindent köszönök...

————— **KEPPEL DÁNIEL**

Szánthó Gellért igazgató ballagási beszéde

*Kedves Vendégeink!
Kedves Kollégák és Diákok!
Kedves Ballagó Fiúk!*

Közösség. Milyen sokszor hangzott el ez a szó a mai napon a beszédekben. És milyen sokszor írtátok Ti is le a néhány hete kitöltött kérdőívben, amikor az iskola igazi különlegességére kérdeztünk rá.

A közösségi élet szinte egy önálló, plusz tantárggyá vált, amit az elmúlt években a legnagyobb óraszámban tanultatok, és amelyben a tanárok száma az osztálylétszámmal volt megegyező. Igen, a többi tárgy mellett reggeltől estig, hétköznap és hétvégén egyaránt foglalkoztatok ezzel a tantárggyal, és tanultátok a közösségi együttélésnek a Frankára jellemző módját. Talán érdemes lenne a bizonyítványaitokba is bejegyezni, hogy sikeresen elvégeztétek ezt a kurzust. Az osztályzatokat pedig nem a tanáraitok tudják

meghatározni, hanem Ti magatok, akik közelről láttátok, ki mit adott a közösségnek. Vannak, akik dicsérrel, kitűnő eredménnyel és vannak, akik kicsivel gyengébben teljesítetek e tárgyból, de akik itt vagytok, mind átmenetek ezen a vizsgán.

Ezzel a gondolattal eljátszva felmerül a kérdés, hogy vajon mire jó, hogy a közösségi élet tantárgyat is elvégeztétek? Mit nyertetek vele, hogy más tárgyak tanulásától az időt elvonva energiát fektettetek ebbe?

Talán már ti is sok helyről hallottátok, tapasztaltátok, hogy a gyengülő, felbomló közösségek korát éljük. Sok helyen a válások száma megközelíti, vagy meg is haladja a házasságkötések számát, és egyre több a csonka családban élő gyerek. A nemzeti

összetartozást, a keresztény értékrend szerint élő közösségeknek a létjogosultságát kérdőjelezi meg a multikulturalizmus és a nyílt társadalom eszméje. A valós közösségek helyét lassan a virtuális térben alakuló több száz vagy ezer fős csoportok váltják fel. Ezt a tendenciát katalizátorként gyorsította a világvárvány, ami még jobban elszigetelte az embereket egymástól. Úgy gondolom, hogy a következő években a világnak elsősorban nem informatikusokra, orvosokra, ápolókra, tanárookra, vagy más hiányterületen dolgozó szakemberekre lesz szüksége, hiába halljuk ezt mindenhol. Olyan emberekre lesz igazán szükség, akik még tudják, hogy milyen egy jó közösség, tudják, hogy az nem ajándék csupán, hanem hajlandóak érte áldozatot is hozni, és ki mernek állni azon értékek mellett, amelyek a közösségeket összetartják. Úgy gondolom, hogy Ti, ballagó frankás diákok, alkalmasak vagytok erre, és a bizonyítványotokba képezetben beírt közösségi élet tantárgyból szerzett érdemjegy arra biztat Titeket, hogy építsetek az itt elsajátított módon összetartó, keresztény, magyar családokat és nagyobb közösségeket, s legyetek azok tartóoszlopai a jövőben.

Kedves Fiúk!

Nehéz feladat áll előttetek. A világ tendenciáival, a tömegek gondolkodásával, a divatos viselkedéssel szembenemenni, értékek mellett kiállni és mások számára is látható módon lelki életet élni nem könnyű a mai világban. Búcsúzóul ehhez kívánok Nektek sok erőt és kitartást Babits Mihály szavaival:

*Úgy élj, hogy a lelked is test legyen,
melyen színeket ver vissza a nap.
Foglalj magadnak tért a levegőből,
határozott helyet az ég alatt.*

*Mert semmi vagy, ha nem vagy ellenállás.
Vigyázz, ne fújjon rajtad át a szél!
Őrizzed árnyékodban szent, komoly
s nyugodt dolgok biztos lélekzetét.*

Végzős diák ballagási beszéde

MÁTTYÁSSY MIKLÓS (12/B)

*Nagy szeretettel
köszöntök minden
kedves jelenlévő
Tanárt, Ferencset,
Szülőt, Hozzá tartozót
és Diáktársat a 12.
évfolyam nevében!*

Nem szeretnék nagy szavakat használni és hosszan beszélni. Szeretném megköszönni mindenki nevében az áldozatos munkát, a ránk való odafigyelést és a nehéz időkben való kitartást. Az eddigi megszokott életünk egy szempillantás alatt megszűnik, az idő rohan tovább, nekünk pedig nem szabad megragadni a múltban. Ám gondoljunk bele, hogy mi, frankások vagyunk, ez egy életen át tartó feladat és megtiszteltetés. Ez a hely olyan alapokat adott nekünk, amelyeket nem szabad elfecsérelni, hiszen manapság, a mai nehéz időkben nem könnyű jó kereszténynek lenni.

A Franka egy olyan pont az életünkben a család mellett, amely örök, amire bármikor támaszkodhatunk, amely mindig segít nekünk, és ahova mindig visszatérhetünk bármilyen viharos időkben is élünk. Ez az iskola

több mint egy gimnázium, ez egy család. Mi most ideiglenesen elhagyjuk ezt a családot, kiröpülünk, ám továbbra is ennek a családnak a tagjai maradunk.

Kedves Diáktársaim!

Már megvannak a céljaitok. Hát legyen meg az utatok is, mert ahogy Sütő András mondta: „Aki nem tudja merre tart, / Azt oda vezetik, ahová akarják.”

A másik nagyon fontos dolog egy magyar ember életében, Isten és a család mellett, a haza. Nagyon megtetszettek Kölcsey Ferenc szavai, amelyek így szólnak: „Isten egy kebelnek egy szívet teremt: így egy nemzetnek egy hazát.” Ezt a hazát pedig óvni és őrizni kell!

Most pedig engedjenek meg egy verset, amelyet József Attila *Születésnapomra* című költeménye ihletett, és egy kicsit átírtam:

Fotók: Mudrák-Attila

*Ballagó diák lettem én,
Búcsúzóul lett e költemény
Csecse,
Becse.*

*Ajándék, mellyel meglepem
Családom, osztályom, felettesem,
S magam,
Magam.*

*Négy év elszállt s elszelelt,
De hová végén csak hazautazásra telt,
Az ám,
Talán.*

*Lennék én egyetemi hallgató,
Nem ilyen műanyag padot koptató
Frankás
Legény.*

*A két kőszikla a porba hullt,
Amikor meglátták osztályuk miként tanult,
Sekély
E kéj.*

*A tanárok együtt sírnak,
Hiszen vége a közös útnak,
Talán,
Talán.*

*Mi kiszállunk, ők maradnak,
Küzdenek és haladnak
Tovább,
Tovább.*

*Mindent köszönünk Önöknek mi,
A négy évet nem fogjuk elfelejteni,
Nem,
Soha.*

*Az élet tovább,
Ám mi ide tartozunk mindig hűn,
Hajrá,
Franka!*

Szerenád házról házra

A tanév a vége felé közeledik, a kisebbek már számolják a heteket a nyári szünetig. A végzősök ezzel szemben életük egyik legmeghatározóbb eseményére készülnek: a ballagásra. Hagyomány, hogy ilyenkor keresik fel tanáraikat, és közös énekléssel köszönik meg munkájukat, éveken át tartó támogatásukat.

Az iskolai szerenád kialakulásának történetét homály fedi. A legvalószínűbb, hogy Magyarországon az 1830-as években a főiskolát végzett diákok búcsúztató ünnepségeként kezdett elterjedni a ballagás, a XX. század első felében pedig már hagyománnyá vált énekelve elköszönni az alma matertől. Erre az időszakra tehető a ballagást megelőző szerenádok meghonosodása is. Ennek a szép gesztusnak iskolánkban is nagy hagyománya van.

„A bátyám gyakran emlegette, hogy az egyik legkedvesebb középiskolai emlékei közé tartozik a szerenád. Ez az ünnepi alkalom a pandémia miatt számomra még pár hónappal az érettségi előtt szinte reménytelennek tűnt, de nemrég, körülbelül 3-5 hete Kleofás atya, a prefektusunk körbekérdezte a tanári kart, hogy ki látna minket szívesen?

Szerencsére a minket tanító tanárok többsége vállalta a járvány ellenére is (természetesen csak óvatosan), hogy megvendégelje a ballagásra készülöket egy-két dalszokorért cserébe.

A szerenádokra sokat próbáltunk, minden nap ebéd és vacsora után, hogy minél nagyobb sikere legyen a daloknak. Az érettségi előtt egy héttel elkezdtünk járni házról házra. Szerencsére mindenhol volt étel, ital és jó hangulat. Egyik tanárunknál bográcsban készült gulyásleves várt minket, másiknál osztrák sajtorta, de volt hamuban sült tökmagolajos pogácsa, sőt ismét másutt még frissen sült szárnyas is az asztalra röpült egyenest a sütőből. A minőség és a mennyiség ritka páros, amely a tanáraink által készített finomságokban egyensúlyban volt.

A szerenáddal töltött tavaszi esteiken izgalmas történetek hangoztak el, kötetlenül

tudtunk beszélgetni „professzorainkkal” órákon át. Egészen baráti hangulat volt jelen a beszélgető partnerek között. Fény derült olyan történetekre, amelyek pár évvel ezelőtt még csak pletykaként keringtek.

Köszönjük a tanárainknak, hogy vendégül láttak minket, és azt a sok lelki és fizikai finomságot, ami eltöltötte mindenki hasát és szívét egyaránt.”

————— GÉCZY FÁBIÁN (12/A)

2021. június 5-én, szombaton az esztergomi ferences templomban dr. Beer Miklós, a Váci Egyházmegye nyugalmába vonult megyéspüspöke iskolánk két prefektusát, Balázs Jeromos testvért diakónussá, Szabó Péter testvért áldozópapá szentelte. A 11 órakor kezdődő ünnepi szentmisén részt vett a gimnázium valamennyi tanulója, rendtársak az ország különböző kolostoraiból, valamint Berhidai Piusz tartományfőnök atya. A liturgia zenei szolgálatát Pálmai Árpád és Szoliva Gábor OFM egyházzeneészek látták el, ferences testvérek közreműködésével.

Püspök atya homíliájának visszatérő gondolatában hangsúlyozta, hogy „Isten ránk bízta szeretetének a szolgálatát”, amelyet ezen az ünnepen a diakónus- és papszentelés lényegi mozzanataként emelt ki. Felidézte Ferenc pápa gyakori cselekedetét, a lábmosás gesztusát, amelyet úgy magyarázott, hogy benne igazán továbbél Isten ránk áradó szeretetének felmutatása. Jézus Krisztus midőn megmosta a tanítványok lábát, kifejezte, hogy osztozik az életünkben, ha kell, vállalja a kereszthalált, csak hogy Isten szeretetének legnagyobb jelét adja. Püspök atya életre szóló feladatra szentelte fel a két fiatal testvért: a szolgáló szeretet példájával „meg kell hökkenteniük a világot”. Mint mondta: „Rá kell döbbeneni a világot arra, hogy szeretet nélkül nincs értelme az életnek. Meg kell mutatni a világnak az isteni szeretet példáját azzal, hogy szolgáljuk embertársainkat.” A jó Pásztor alakját állította az egyházi rendben részesülők elé: Jézus osztozik a sorsunkban, felvállalja azt, sőt megesik a szíve rajtunk, amikor látja, hogy milyen nyomorúságosak vagyunk sokszor.

Diakónus- és papszentelés

✱ Isten ránk bízta szeretetének a szolgálatát

Jeremiás meghívásának történetét is felidézte Beer Miklós, amellyel a szentelésben megvalósuló kegyelem csodálatos titkára hívta fel a figyelmet: „Az Úristen nevünkön szólít minket, létünk első pillanatától kezdve ismer bennünket. Személyesen hív meg és választ ki. A diakónus- és papszentelés értelme, hogy Isten a bizalmába fogad minket. Folytatni kell

azt a művet, amelyet Jézus elkezdett.” Ehhez a Szentlélek segítségét is kérte a két testvérré, megerősítve őket, hogy ne aggódjanak a jövő miatt, hiszen „általatos akar reményt és életet adni az Úr. Az Úristen mindent értünk teremtett. Mindent azért alkotott, hogy mi, emberek munkatársaiként folytathassuk az Ő teremtő szándékát. Ezért vagyunk ma itt, ezért adunk hálát értetek. Töltsön el a Szentlélek benneteket, hogy ezekért a diákokért éljete, mint jó pásztorok, mint gondos tanítók. Sok a feladat, sokan várják Isten Igéjét, az Ő szeretetét. Ebben segítkezettek!” – mondta.

A papi kézzel és a szentelési könyörgések után a beöltözés szertartása kezdődött. Jeromos testvér a dalmatikát, Péter testvér a stólát és a miseruhát öltötte magára, ezt követően pedig püspök atya két oldalán kapcsolódtak be az ünnepi szentmise további celebrálásába.

KEPPEL DÁNIEL

Közösségi szolgálat a Sátorkőpusztai-barlangban

* Hozzájárulhatunk egy kiemelkedő jelentőségű barlang feltárásához

Esztergomi ferences diákként a szabadidős tevékenységek tárháza szinte végtelen. Nagy szerencsénk van, ugyanis – kiszabadulván a kollégiumból, annak falain túl – szinte csak egy karnyújtásnyira vannak tőlünk a teremtet világ szépségei. Ilyen csoda az én szememben az iskolától egy kellemes sétányi távolságban elterülő Strázsa-hegy is, amely amellett, hogy egy meglehetősen közkedvelt szabadidős célpont, egyedülálló természeti adottságokkal is rendelkezik. Állat- és növényvilága páratlan, a hegy mélyén húzódó barlangok pedig megannyi látványosságot nyújthatnak az oda látogatóknak. Frankásként az esztétikum és a minőségi időtöltés mellett egyéb okok miatt is megéri odalátogatni: a Sátorkőpusztai-kristálybarlangban ugyanis adott a lehetőség, hogy közösségi szolgálatot végezhessünk.

Mit érdemes tudnunk a környékbeliek számára talán az egyik legismertebb „hegyről”, a Strázsáról? Sátor-kő, ahogy régen nevezték, a Pilis-hegység tagja: az északi kiemelkedés, a Kis-Strázsa alig 230 méteres sasbérc, míg az északnyugati részen található Nagy-Strázsa 300 méter körüli magassággal bír, legidősebb kőzetük pedig a földtörténeti felső-triászban keletkezett dachsteini mészkő. A Nagy-Strázsa két barlangot rejt magában: a Strázsa-barlangot, valamint a jelen beszámoló szempontjából hangsúlyosabb Sátorkőpusztai-kristálybarlangot.

A Sátorkőpusztai-kristálybarlang 1944-ben, kőfejtés során nyílt meg a Strázsa-hegy délkeleti végében. Valódi felfedezésére viszont csak évek elteltével, néhány kalandvágyó dorogi fiatalnak köszönhetően, 1946-ban került sor. A különleges barlangra a tudományos világ figyelmét dr. Jakucs László geológus professzor hívta fel.

Sajnálatos módon az elkövetkezendő évek során jelentős károk érték a barlangot, komoly pusztulást okozván annak képződményeiben. A feltárást követő években ugyanis a környékbeliek, a helyi lakosságban megszálló katonák fokozatosan

kifosztották a barlang kincseit, jóval kevesebb látványosságot hagyva az utókor számára. A barlang értékei ma már az őket megillető figyelmet és védelmet élvezik, ugyanis szigorúan védett természeti kincseink csak vezetéssel látogathatók. Denevérek, rovarok telelnek a barlang mélyén, de gyakori vendég a nagypele is. A barlang alsó szakaszán ássák be magukat az üledékbe, és alszanaktéli álmat. Nyáron a fogadóterem sziklaperemeiről lesik, hátha akad valami elcsenni való étel.

A hegy, illetve a barlang adta természeti élmények megtapasztalása Mayer Eszter

tanárnő, valamint az iskola jóvoltából immár számos diákunknak megadatott. A tanév során tett látogatásáról és az ottani munkáról nagy örömmre szolgált, hogy pár tizedikes tanuló szívesen mesélt (Alpek Péter, Gágyor Tamás Bernát, Gieszer Áron Soma, Szekeres Ambrus Hunor, Újházi Ábel és Zentai Márton).

🔪 *Hogyan ismerkedtetek meg a barlanggal?*

– Mayer Eszter tanárnő jóvoltából lehetőségünk nyílt ellátogatni és közösségi szolgálatot teljesíteni a Sátorkőpusztai-kristálybarlangban, az ott folyó kutatómunka során kitermelődő törmelékot segítettünk eltávolítani.

🔪 *Meséljetez arról, hogyan zajlott az ottani munka!*

– Egy szerdai napon délután fél ötkor kellett gyülekeznünk az iskola udvarán néhány felsőbb évessel. Miután megérkezett Mayer Eszter tanárnő és Erős Márton tanár úr, kisbuszba ültünk, és fél órával később már felfelé gyalogoltunk a Nagy-Strázsa-hegy oldalán, ahol a törpe nőszirrom mezőn vezetett utunk. Mire felértünk, a barlangászok már vártak minket. Amint odaértünk, megkaptuk a védőfelszereléseket, és máris hozzáláthattunk a munkához. A feladat egyszerű volt: huszárláncba álltunk, és a feltárás során keletkezett törmelékot, zsákokba rakott köveket feljuttattuk a 30 méteres mélységből a barlang szájához. A munkálatok végén Mucsi Ibolya tanárnő készített nekünk finom lángost, illetve megcsodálhattuk a Strázsa-hegyről a szemünk elé táruló lenyűgöző panorámát.

🔪 *Hogy látjátok, miért éri meg részt venni egy ilyen közösségi munkában?*

– A feladatot egyrészt azért éri meg elvállalni, mert sok munkaórát lehet vele szerezni. Az élményt nagyban fokozza, hogy együtt dolgozhattunk az iskolatársainkkal, barátainkkal, valamint hivatásos barlangászokkal. Annak ellenére, hogy fizikailag fárasztó, szellemileg mégis feltölt és nagyon jó csapatépítő program. A

barlang zezugos járataiban, gömbfülkéiben fajok sokaságát figyelhettük meg. Több denevérfaj telel itt, többek között a patkósorrú denevér.

🔪 *Ajánlanátok a részvételt másoknak is?*

– Igen! Ezt a szabadidős tevékenységet azért ajánlanánk másoknak, mert szórakoztató és emellett hasznos is, mivel rengeteg érdekes dolgot lehet megtudni a barlangról, továbbá segíthetjük mások munkáját. Hozzájárulhatunk egy kialakulása és képződményei miatt országosan is kiemelkedő jelentőségű barlang feltáráshoz, az ott folyó kutatómunkához. Ajánljuk továbbá azoknak a földrajz iránt érdeklődő diákoknak, akik nem ijednek meg a nehezebb fizikai munkától sem! Köszönjük szépen a lehetőséget és az életre szóló élményt!

— KICSKA BÁLINT

XV. Országos Középiskolás Képzőművészeti Diáktárlat

Az egészet Czilli Márknak köszönhetjük. Egy átlagos pályázatnak indult a vírus 2020-as, első hulláma előtt nem sokkal, amire – ahogyan az sajnos lenni szokott – a meghirdetés és részvételre buzdítás után úgyse jelentkezik majd egyetlen diák sem...

Ám ez esetben nem így lett! Márk indította el kitartásával azt a folyamatot, ami a mostani eredményhez vezetett!

Czilli Márk (8/A) tanulmányainak középiskolai megkezdése óta kifejezetten törekvő: idén már a második sikert könyvelheti el, hiszen a Kelet-Európai Fiatalokért Egyesület által kiírt, Szent II. János Pál személyéhez kötődő országos rajzpályázaton ezüst fokozatot – és ezzel iskolánknak elismerést és érdemet – szerzett!

Az ő jelentkezése után indokoltnak látszott másokat is „megszondázní”, és végül az első négy évfolyam mindegyikéből – ahol a rajzoktatás még a tanterv részét képezi – neveztünk egy rátermett diákot, miközben a kiírók a határidőt – a helyzetre való tekintettel – idén tavaszra módosították.

Az országos szereplést helyi forduló előzte meg, amit mi mellőztünk – közvetlenül jelölve – az egyáltalán pályázni akarók és arra érdemes színvonallal rendelkezők csekély számát tekintve...

A vírushelyzet nem könnyítette meg a képek kiállítás-kész bemutatását, de az anyag végül eljutott Hajdúszoboszlóra a Kulturális Központba, amely otthont biztosít a majd 800

alkotásból kiválasztott mintegy 400 pályamű számára.

Iskolai „kis csapatunk” a Diáktárlaton kiemelkedő eredményt ért el, hiszen Márkén kívül Lendvai Mártontól (10/B) két alkotást, valamint Nagy-Jaczó Olivértől (7/A) további egy alkotást talált érdekesnek a neves művészekből álló zsűri a tárlaton történő szerepeltetésre!

Marci alkotásai érett, egyéni látásmódról, képi világról tanúskodnak, pályázóink közül a legegységesebb anyagot mondhatta magáénak. Olivér eredménye pedig két szempontból is figyelemreméltó: egyrészt igen fiatalon került be egy korhatáros beosztást nem tartalmazó pályázatra, másrészt erőteljes „grafikai vénája” emelhetette a sok – neves, akár képzőművészeti iskolából érkező – színes munkát benyújtó pályázótársa fölé.

A pályázók eredményeihez gratulálunk! További részletek a suliszerviz.com weboldalon olvashatók, nézhetők!

MADARASSY ANDRÁS

Czilli Márk – A konyha éke

Lendvai Márton – Béka úr

Nagy-Jaczó Olivér – A szürke árny

Lendvai Márton – Mák

Nagy sikert ért el labdarúgócsapatunk a Magyar Labdarúgó Szövetség Megye II-es Komárom-Esztergom megyei 2020/21-es kiírásában, ugyanis, az iskola történetében először, bajnokok lettünk. A 10 csapatos bajnokságban olyanokkal néztünk szembe, mint a mögöttünk végző Pilismarót, vagy a harmadik helyért küzdő Csolnok, de a többi csapatot sem szabad lebecsülni, hiszen ők is hősiiesen helyálltak.

A bajnokság 23 fordulóból állt, és több mint 50 pontot szereztünk az ellenfeleinktől. Négy vereségből kettőt a Csolnoktól szenvedtük el, egyet a Pilismaróttól és még egyet a Sárísáp csapatától. A rúgott gólok tekintetében egyértelműen az élen állunk, hiszen több mint 85 gólt szereztünk. Szerencséről azonban egyáltalán nem lehet beszélni, hiszen mindenki beletette szívét-lelkét az eredmények elérésébe. Körömrágós meccsetek is játszottunk, melyeknek nagy irama volt, és amelyek mindvégig tartogattak izgalmakat, néhol meglepetéseket.

A vírusról sem feledkezhetünk meg, hiszen a bajnokságnak a felét szurkolók nélkül kellett lejátszanunk, ami megnehezítette a dolgunkat. Amikor novemberben hazaküldtek minket a járványhelyzet miatt, sokan – engedélyvel – visszatértünk, hogy újra és újra pályára léphessünk. Az edzési hiány ellenére megfelelő állapotban volt mindenki. Amikor bejelentették, hogy ismét látogathatók a meccsek,

A sikerhez vezető út

* Bajnokok lettünk!

megannyi öregdiáktársunk, tanárok és szülők, diákok látogattak ki a mérkőzéseinkre. Nagyon jó hangulatot varázsoltak, és felejthetlenné tették ezeket a fordulókat.

A bajnokságot eldöntő meccset a Csolnok csapatával vívtuk, amely pörgős és

kellemetlen mérkőzés volt telis-tele helyzettel, izgalmakkal. Tudták a srácok, hogy akkor minden eldőlhét, és ebben a szellemben léptek pályára a mieink. Edzőnk, Pivók Zsolt beszéde sokat dobott a teljesítményen. A csapat dominált a mérkőzésen, és noha az ellenfélnek adódtak helyzetei, egy jobb csapattal találták magukat szemben, akik győzelemre voltak éhesek. A mérkőzés vége 3:0 lett. Ezzel eldőlt: bajnokok lettünk!

A lefújás utáni pillanatok sokak emlékezetébe vésődtek. A közönség egyszerűen felrobbant, ami a kezük ügyébe akadt, dobálták örömmükben, kezdődhetett az ünneplés pezsgőlocsolással. Az öltözőben elénekeltük iskolánk himnuszát és még több ismert dalt. A bajnokság utolsó mérkőzése május 29-én volt, díjátadással együtt.

Cikkem végén megragadnám az alkalmat, hogy megköszönjem mindannyiunk nevében a szurkolást és a belénk vetett bizalmat. Sokat tett hozzá mindenki ehhez a sikerhez, és garantálom, hogy jövőre is szívvel-lélekkel fogunk küzdeni.

ALPEK JÓZSEF (10/B)

Az esztergomi ferences gimnáziumba „véletlenül” kerültem

* †Lukács András ny. tanácsos plébános, mesterkanonok, c. esperes, Szent Péterről nevezett Pétermonostori címzetes apát, öregdiák (1964/R) szeretettel emlékezik egykori tanáira

Akkor, 1962-ben már egy kicsit kiigazodtunk a paprikatermesztéssel, és öcsém már Esztergomba irányult. Apukával ment, aki engem is elvitt, hogy lássam, hová megy az öcsém. Január volt, felvételi... Öcsém fölvéve, egyébként is „kispap-jelölt” volt. Az egyik tanár rámkérdezett: „Te is fölvetelizni jöttél?” Apuka rámnézett, és csak annyit mondott: „No, gyerek?” Fölveteliztem. Otthon erről nem beszélünk előzőleg. Legalábbis előttünk, gyerekek előtt nem volt róla szó.

Egy hiba volt: ott csak latint és németet tanulhattunk. Fölvesznek, ha valamelyik nyelv két évi anyagából különbözeti vizsgát teszek. Miért ne tettem volna? 1956-ban, amikor elégettük az orosz könyveket, azt reméltük, hogy azt már többet nem kell tanulnunk, helyette németet tanítottak. No, nekünk az se nagyon tetszett, mert nem annyira a nyelvvel, hanem a tanulásal volt gondunk.

Hát, én német különbözetit ígértem. Olyan szorgalmasan sohse tanultam, mint akkor januártól szeptemberig a németet. Dese magán, se más, csak úgy, ahogy gondoltam a kiejtések. Bizony Esztergomban sokszor kinevettek miatta. Tanárunk, *Csányi László*, piarista volt, akinél magyarul az órán nem lehetett megszólalni... Áldja meg az Isten! Kár, hogy csak egy évig faragott! A különbözeti vizsga elmaradt. Ő, ha valamit nem tudtam,

nem vette figyelembe, hogy én olyan kezdőhaladó vagyok. A válasza ez volt: „Harmadikos vagy, kész!” Decemberben délutáni tanulói idő alatt hívtak az irodába. Előtte nem szóltak, nem is baj, legalább nem izgultam. Akkor volt a különbözeti. Négyen voltunk újjak, akik más gimnáziumból mentünk a frankásokhoz, de egyedül csak én érettségiztem ott, a többi elmenekült. Az itteni bizonyítványom mesze elmaradt az általános iskolai kitűnőktől. Tanultam én, de...

Cyakra imádkoztam a kápolnában, de elég sokat tartózkodtam a mellette lévő betegszobában is. Bizony sok lázas betegséggel küszködtem. *Viki nővér* úgy becsavargatott vizes lepedőbe, hogy abból egyedül ki nem lehetett szabadulni. Éjjel *Ignác atya* segített neki, ő szedte le rólam többször a vizes borogatást. De azért túléltem ezeket a megpróbáltatásokat is. Most (2014), amikor az 50 éves érettségi találkozózn voltunk, bizony se híre, se hamva a kápolnában és oltárnak... Új kápolna van, de máshol.

Majdnem ferences lettem!

Osztálytársaim nagy betyárok voltak. Ez nekem némi csalódást okozott a hatvani Bajza Gimnázium után. Naivan azt hittem, hogy a ferences gimnáziumban a diákok is mind szentek. Hát, ez legalábbis a mi osztályunkra nem volt igaz. Egyik csibészségünk: többen kifundálták, hogy jó lenne barátcsuhában

lefényképezni néhányunkat. Aztán elküldik a „szerelmüknek”, jelezve, hogy ne várják őket, mert beléptek ferences barátoknak. Nos, engem szemeltek ki, hogy nekem *Bozóki István* atya „biztos odaadja a csuhát, hogy lefotózhassunk benne, mert hát te ferences akarsz lenni.” Nem volt nehéz a „beszerzés.” Kértem, de nem akarta – szerintem tudta, hogy miben sántikálunk. Azt mondta: „Nem lehet, ez szent ruha.” Bizony szemtelen voltam, mert azt mondtam: „Ne a ruha legyen szent, hanem az, aki benne van.” Lényeg, hogy végül egy lyukasórában megkaptam a csuhát, persze nemcsak én, a többiek is elkövtük ezt a „szentségtörést.”

Egyébként valóban gondoltam arra, hogy ferences szerzetes legyek. Azt ugyan furcsának találtam, hogy miért legyek én pap, ha egész életemben kémiát tanítok. Aztán a hittanárunk, *Karácsonyi Aladár* – aranyos, idős atya volt – behívott a szobájába, mert nem készültem hittanból, és azt mondta: „Hogyan adjak neked egyest, amikor félévkor kispapnak akarsz jelentkezni?” Be kellett mennem, és a félévi anyagból számot adni. Nem kérdezett ő abból semmit, tudta, hogy elkészültem. Csupán kinyilatkoztatta, hogy engem a jó Isten is „barátnak teremtett.” Jeleztem, hogy komolyan gondolkodok ezen. Ő, vesztére, elmagyarázta, hogy a szerzetesi élet mennyivel tökéletesebb, mint a világi papoké. Mert a plébánosnak ezerfelé kell gondolkodni: kántor, harangozó, házvezetés, templom, plébánia, iskola stb., a szerzetes

pedig ezektől a gondoktól mentes, élheti a lelki életet a tanítás mellett. Lehet, hogy naivnak gondolnak, de akkor döntöttem el, hogy nem szerzetes, hanem világban élő pap leszek. Miért? Fiatalon úgy véltem, hogy én a jó Istent nagyon szeretem, érte kész vagyok a „nehezebbet választani.” És úgy láttam, a világi pap élete a nehezebb, tehát azt választom. Különben kicsi koromtól az akartam lenni, nem is láttam én ferencset azelőtt soha.

Beney György atya tanította a matematikát és a fizikát. Hatalmas nagy ember volt, kiváló zenész, furcsa, magas rekedt hanggal. Senkihez nem nyúlt egy újjal se, de rend, fegyelem volt nála, és úgy tanított, hogy azt épeszű ember biztos megértette. Még én is. Első órán (én új voltam még!) kérdezte, hogy ki szeretne 5-öst, jelest? Néhányan jelentkeztek, én arra nem bátorkodtam. 4-est? Arra azért beneveztem. Közölte, hogy aki jelest akar, az a Középiskolai Országos Matematikai versenyen 4 példát dolgozzon ki, és tegye az asztalára, aki 4-est, az kettőt. A többi csak közepes lehet. Hát sokszor vért izzadtunk, de én szabadon választott tárgyként fizikából érettségiztem, csak azért, mert diákszempontról azt nem kell tanulnom, azt tudtam, mert György atya belém öntötte. Mindkét tárgyból jelesre érettségiztem. Ez nem a magam, hanem az Ő érdeme. Isten nyugosztalja!

Krlzsa Lőrinc atya orosz tanított. Szerb lévén ráosztották az orosz, amit sem mi, sem ő ki nem állhatott. Általában viccesléssel teltek az órái. Azt nehezen viselte, ha valaki nála jobb viccet tudott mondani. Egy ideig a Jugó Kincses Naptár Vicc rovatát is ő szerkesztette!

Füzes Zalán atya a kémiát tanította. Könyvre nem volt szükség, de amit lediktált, azt fújni kellett. Szép előadóteremben voltunk. Dolgozatot írtunk. Egyszer csak hozzám rohant: „Kislukács, állj fel!” Meghökkenem, hogy miért, mi a baj? Lefelé néztem, és azt gondoltam, puskázok. Hát nem volt valós a sejtése. De a másik társammal kiszúrt: „Kis Kiss Kamill, nyisd meg a vízcapot! Azt mondták, ma vízkorlátozás lesz.” Kamill gyengén megnyitotta, oka volt rá! „Ennyire nincs nyomás?” – kérdezte P. Zalán. Kamill jobban megnyitotta. Zalán atya nem ment a közelébe se, csak közölte vele: „Jövő órára a füzetet bemásolod, a dolgozatod 1-es. – Puskázott. Reggeli torna előtt, ha az ablakon kinéztünk, azon keresztül lehetett mérni a hőmérsékletet. Ha Zalán szép

nyugodtan sétált, jó idő van. Ha gyorsabban, hűvös az idő. Ha a csuklya a fején volt, akkor hideg van, de ha futott az udvaron, akkor nagyon kemény volt az idő. Huncutságokban benne volt! **Fodróczy Béda** (osztályfőnökünk és biológia tanárunk) ajtájára szép feliratot tűzött: „ÁLLAT-KERT!” Mert volt sokféle növény, madárka a szobájában. Béda se volt rest, ő is szerkesztett írást „MÉREG-KEVERŐ!” felirattal. Ezután állítólag kergették egymást a folyosón. Zalán atya szombatonként mindig a szentélyrácson ül a gyónási lehetőségkor. Nála olyan hosszú sorok vártak gyónásra, hogy a templom kapuig álltak. Másoknál 2-3 diák várakozott. Miért? Hát egyszerűen is kipróbáltam. Elsoroltam a bűneimet, és csak annyit mondtam: „Szeresd az Úr Jézust és a Szűzanyát, mondd el a Miatyánkot és az Üdvözlégyet”. Megbotránkoztam ezen, aztán Ignác atya – lelkiatyám – felvilágosított: „Nézd, akinek lelki vezetésre van igénye, az talál másik atyát. De Zalán atyánál biztos őszintén megmondja mindenki a bűneit; mert, ha azt vallja, hogy megölte apját-anyját, akkor se szidja, hanem örül, hogy bűnbánatot tart.” Igaza volt.

Iglói Ignác atya a megtestesült jóság és kedvesség volt. Talán a ferences derűt leginkább ő sugározta. Bizony sokszor kihámozott a priznicből, amibe **Viki nővér** évente legalább 2 alkalommal keményen „beviseruházott”. Ignác atya jött éjjel és szabadított meg tőle. Mert azért Viki nővérré is el lehet mondani, amit ugyan Péterre mondott Jézus, hogy: „Amit megkötsz a földön, az meg lesz kötve...” – nem a mennyben, de a betegszobában biztosan.

Varga Imre P. Kapisztrán (Viki nővér testvérének fia) tápiógyörgyei káplán koromban körülbelül hetedikos hittanosom, ministránsom volt. Akkor kezdett az erőszakosságom miatt kántorizálni. Szépen haladt a zenei pályán, Esztergomban pedig az énekkarával kitűnő volt, külföldre is jártak énekelni. Néha egy kis szidás, erőszak nem árt, amit később köszönt is.

Csontos Oszkár atyáról is van néhány élményem: tekintély volt. Minden hónap első vasárnapján elmondta, miként kell egy frankás diáknak viselkedni. Ez a szülői látogatások napja volt. Egyébként végigment az ebédlőben, ez nekünk a rendesnek gondolt viselkedéshez elég is volt. Néha szelíd figyelmeztetésül egykét „pofonka” elrepült. Fóti káplán voltam, amikor valamelyik esztergomi osztály kirándulóinak bemutattam az Ybl Miklós tervezte gyönyörű templomot. Köszönte. Akkor mondtam, hogy „azért van egy hiányérzetem az esztergomi 2 évből. Én még azt se érdemeltem meg, hogy egy pofont kapjak Oszkár atyától!” Rám mordult: „Állj a lépcső alá, kiutalok kamatostól kettőt.” – Persze csak szóban. Aranyos, tréfás, de rendet tartani tudó, kellő szigorú ember volt. – Én így ismertem.

Kékesi Tibor tanár úrról nem írok, mert hát én két balkezes, két ballábás voltam, és amikor egyszer leestem a nyújtóról, engem semmiféle szer közelébe nem engedett, legfeljebb a pademlgetéshez.

Minden óra kezdetén elmondta: „Sánták, bénák, ügyefogyottak, kiállni a sorból!” Én szegyenkezés nélkül közéjük tartoztam. Orgonálni tudtam, de focizni nem.

Szegénység helyett tulajdonnélküliség

Az anyagi értelemben vett szegénység, mint élethelyzet pusztán megléte, nyugtalanító kérdésekre, gondolkodásra ösztönöz. Sok „szegény” ember valójában a szíve mélyén irigy és fukar. Az élet másoknál szegényebbé tette, de vágyik rá, hogy gazdag legyen. Nem szakított a gazdagsággal, hanem boldogtalan szívvel siratja, mint reménytelen szerelmét.

Figyelemre méltó, hogy míg Szent Ferenc első regulája úgy szól a pénzről, mint a szerzetesek számára tiltott tárgyról, az *Intelmekben* ez a szó csak egy helyen szerepel, de ott más értelemben, szinte mindent magába foglaló kíváncsalmként: „*Boldog a szolga, aki minden jót az Úristennek ad vissza, mert aki visszatart magának valamit, Urának, Istenének pénzét rejti el magába.*”

A tulajdonnélküliség nem kisebb kategória, és nem is jelent mást, mint az anyagi értelemben vett szegénység, hanem egy azt is magába foglaló, mégis mérhetetlenül tágasabb fogalom. Mélységeit megismerve elfeledkezünk mások életének fűrkészésétől, és lelkünk mélyén őszintén felhangzik az apostolok kérdése: „*Hát akkor ki üdvözülhet?*”

Hagyj most néhány másodperc őszinte belső csöndet a következő kérdések megválaszolására!

Mi könnyebb: lemondani egy autóról, vagy egész életemre leszámolni azzal, hogy dicsekedjek a jóval, ami bennem van? „*Hogy Isten szolgájában megvan-e az Úr lelke, azt legbiztosabban erről lehet megismerni: ha Isten valami jót művel általa, teste, mely ellensége minden jónak, nem fuvalkodik fel.*”

Mi könnyebb: megelégedni egy szerény otthonnal, vagy egy életre lemondani arról, hogy egyedül határozzam meg a terveimet, döntéseimet? „*A jó tudás fájáról az eszik, aki akarátát a maga kizárólagos tulajdonának tartja és ki felfuvalkodik azon jók miatt, amiket az Úr mond és művel általa.*”

Mi könnyebb: nem vállalni semmilyen vezető szerepet, vagy késznek lenni rá, hogy bármikor békével fogadjam annak elvesztését? „*Senki se sajátítsa ki magának az előjáróságot!*”

Odaadni fizetésem jelentős részét jótékony célra, vagy hogy képmutatás nélkül minden általam tett jóra ki tudjam mondani: egyedül Istené a dicsőség? „*Azokat élteti a Szentírás szelleme, akik egész tudományukat, melyet szereztek és még szerezni kívánnak, nem a testnek tulajdonítják.*”

És ha még nem volna elég: öröm-e a szememben a másik teljesítménye, sikere? Aki a másikkal lévő jóra irigykedik, az „*a Magasságbelire irigykedik, aki minden jót mond és cselekszik.*”

Szent Ferenc a haragra gerjedés mögött is ragaszkodást vesz észre: „*Isten azon szolgája ellenben, aki semmi miatt nem gerjed haragra és nem jön ki a sodrából, helyesen és tulajdon nélkül él.*” A lelki gazdagságban való tetszelgést is jogtalan haszonlesésnek tartja: „*jaj annak a szerzetesnek, aki a jókat, amiket az Úr jelentett ki neki, nem zárja szívébe, és nem tetteivel, hanem inkább jutalomra áhítózó beszédekkel kívánja azokat tudtára adni az embereknek.*” A Szentírásban a „jaj” nem pillanatnyi fájdalomra szokott utalni.

Ha ezeket megfontolom, a tanítványokkal együtt könnyen elbizonytalanodhatok: „*hát akkor ki üdvözülhet?*” Jézus így válaszol: „*embernek ez lehetetlen, Istennek azonban nem. Mert Istennek minden lehetséges.*” Szent Ferenc hozzáteszi: Mert „*Ő a legfőbb jó, az egyedül jó és minden jónak forrása.*” Sokszor elég, ha ezt a mondatot ízlelgetem, és már teret adtam Neki.

GYURÁCS-NÉMETH LÁSZLÓ

Az el nem ázott talentumokról...

– ahogy három pápa magyar írnoka mondja

El lehet-e mesélni egy emberi életet? S ha igen, vajon mit gondol róla a mese hőse? Baradlay Jenő vajon ugyanolyan elégedett lett volna Jókaival, mint a lelkes olvasók? Magára ismert volna A kőszívű ember fiainak hőisében?

Ennek a *Három pápa magyar írnoka* címet viselő könyvnek beszélgetőtárs szerzője, Elmer István – sok kötetnyi regény, elbeszélés és nem kevesebb interjúkönyv írója – nem regényt álmódott „hőséről”, nem beszélt róla, még kevésbé helyette, hanem hagyta – és segítette – őt beszélni. A nehezebbet választotta: kérdezett és hallgatott. És akit kérdezett, az beszélt. Tárgyilagosan, olykor száraz, intellektuális humorral, az eseményekre és a maga személyére reflektáló bölcsességgel vagy éppen kissé elszoruló torokkal. Olykor szinte hallatszik a csend, amely némelykor megelőzhetette egy-egy mondat kimondását. Mert az emberi élet nehezen kimondható drámai mozzanatai is szóba kerülnek ebben a majd háromszáz oldalas, fényképekkel is illusztrált kötetben.

A *Három pápa magyar írnokának* „hőse”, Somorjai Ádám, érzékelhetően nemcsak az őt kérdező írónak (gimnáziumi osztálytársának), nem is csak az olvasónak beszél, hanem önmagának is: mintegy összefoglalja az életét, amelynek java része már nyilvánvalóan eltelt. Ennek tudatában gondolja végig életének többé vagy éppen kevésbé sikeresnek tekintett eseményeit.

Nem akármilyen (eddigi) életutat tudhat maga mögött ez a közel hetven éve született, esztergomi ferences diákból bencés szerzetespappá lett férfiú, végzettségét tekintve német–történelem szakos tanár, erkölcteológus, történész, aki anyanyelvén kívül legalább öt nyelven beszél, aki tíz évig tanított a pannonhalmi és a győri bencés gimnáziumban, foglalkozott könyvkiadással, évtizedek óta folyamatosan kutatja Mindszenty bíboros életének utolsó időszakát, tanult és egyetemen oktatott is Rómában. Hosszú időn át dolgozott a Vatikáni Államtitkárságon – mint a könyv címe utal rá, három pápával volt személyes kapcsolata is: beszédeiket fordította, tárgyalásaikon tolmácsolta – ennek során sok ismeretet szerzett a világegyház életéről, a Vatikán mindennapjairól. Sok mindenről beszél ezzel kapcsolatban is, anélkül, hogy bárkit vagy bármit „kibeszelne”.

Bármiről szól – gyerekkoráról vagy a mindenkori magyar valóságáról, diákkori szerelmeiről és szerzetesi

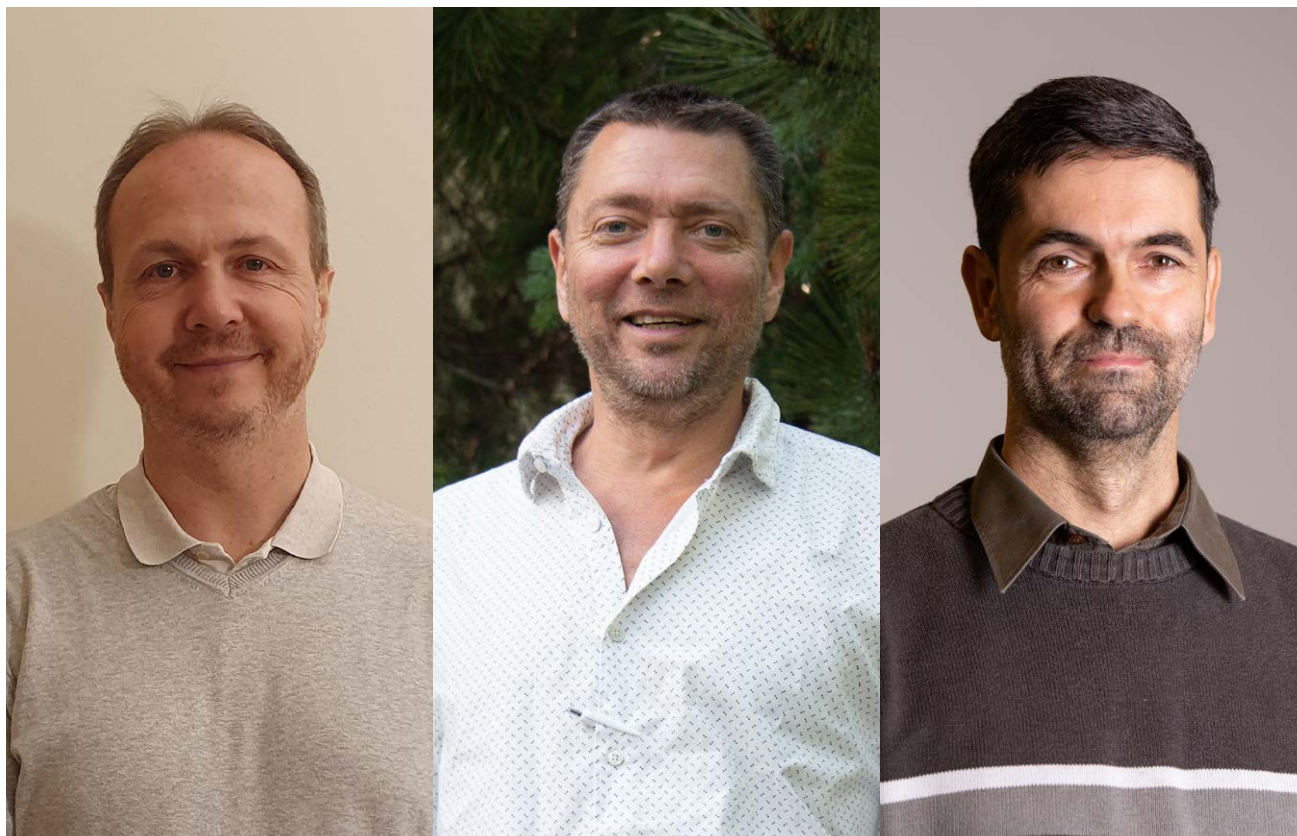
HÁROM PÁPA MAGYAR ÍRNOKA. SOMORJAI ÁDÁM BENCÉS SZERZETESSEL BESZÉLGET ELMER ISTVÁN. KALOTA MŰVÉSZETI ALAPÍTVÁNY – NAPKÜI KIADÓ, BUDAPEST, 2021

hivatásáról, történelemről vagy egyházpolitikáról – jó tanárhoz illően igyekszik a dolgok mélyére látni, és tágasabb összefüggéseket felmutatni. Életútjának gondolatokban, információkban gazdag áttekintése ugyanakkor nem nélkülözi a személyességet – egyfajta mértéktartó vallomásként is olvasható. Aligha a magamutogatás, sokkal inkább egyféle tanúságtétel szándékával. Úgy szemlélve magát (is), mint a világ-mindenség egy embernyi részét.

Zárszóként így fogalmaz az interjúkötet végén: „A mai önérvényesítő világ tele van boldogtalan emberekkel. Én boldognak tudhatom magam, mert szerzetesi hivatásom szerint Isten akaratát kerestem és szolgáltam. Nem kíváncskodtam magasabb pozíciókba, elég volt annyi, amennyit rám bíztek. Nem kaptam öt talentumot, de kaptam kettőt, és nem ástam el.”

Ezen a ponton – a kötet első olvasóinak egyikeként és az „alany” több mint hatvan éve személyes ismerőseként – mindenképpen vitába kell szállnom Somorjai Ádámmal. Ő két talentumról beszél, de van az három, sőt talán még három és fél is...

— KIPKE TAMÁS

Glattfelder Tamás, Török Ákos, Vilmos Péter (1989/B)

Esztergom, Franka, 1985. szeptember 1-je, vasárnap. Ezen a napon először látja meg egymást három fiú. Először talán a nyolcvanas hálóban, vagy az osztályteremből a Veni sanctéra vonulás közben. Még napokkal később is csak tanulatják egymás, sőt a másik 41 diáktárs nevét, nem is sejtve, hogy ezek a nevek életük végéig meghatározóak lesznek számukra.

Most, 36 év után újra itt ülünk és beszélgetünk egymással. Be is mutatkozunk: Glattfelder Tamás, Török Ákos és Vilmos Péter vagyunk. Mindhárman az 1989-ben érettségizett B osztályba jártunk, és lettünk ott barátok, már úgy néz ki, örökre. Az apropó pedig, amiért felkértek minket ennek a cikknek a megírására, a kicsit több mint egy évvel ezelőtti kezdeményezésünk sikere volt. A koronavírus-járvány kezdetekor létrehoztunk egy tudományos munkacsoportot, amely kidolgozott egy módszert a tömeges tesztesésre, amivel a járvány hatásai mérsékelhetők lettek volna. Ennek részletei olvashatók a Franka lap húsvéti számában (Franka 2021/1, 13. oldal), miután Ákos, mint a több embert összefogó projekt vezetője az Év embere elismerést is megkapta. De ma már inkább csak szomorúan gondolunk erre az elhunytak és megbetegedettek miatt. Beszéljünk inkább arról, kik vagyunk mi, és hogyan kapcsolódunk a Frankához! Nem volt

könnyű egymást interjúolni, mert közeledik a szokásos nyári bringatúra a régi osztálytársakkal, és ez mindig vissza-visszatért a beszélgetés közben, vagy csak egyszerűen nevetésbe fulladtunk, mert előjött valami régi történet a közös négy évből.

Török Ákos (T.Á.): A Franka létéről úgy értesültem, hogy a „nagy Buzási” (Buzási Gábor, 1987/A) nagyon lelkesen mesélt róla baráti körben. A fölöttem lévő generáció jellemzően a budapesti Piarba járt, Gábor hatása térítette el az utamat. A Franka és az én viszonyom nem volt súrlódásmentes, és a gondok mellett kétségtelen előnyként mindenképp elmondhatom, hogy az akkor kialakult barátságok a mai napig velem vannak: ebben a projektben is benneteket kerestelek meg először, még tavaly a karantén alatt. A barátság biztonságot adott, egymás bátorítása kellett ahhoz, hogy az elég sok ellenző és kételkedő ellenére

mindig tovább tudjunk haladni. Együtt állítottuk össze az online megbeszéléseken az alapjait annak, amihez mások is csatlakoztak a későbbiekben. Így végül megvalósult egy elég komplex együttműködés jó párszakterülettel, sok szakemberrel. (Magyarázat: az elképzelés és a cél a gyors tömeges tesztes volt, amivel a járvány terjedését meg lehet állítani.)

GLATTFELDER TAMÁS (G.T.): Engem ugyancsak a családi vonal hozott a Frankába, mivel két nagybátyám és a bátyám (Glattfelder Béla, 1985/A) szintén ide jártak. Érdekes párhuzam, hogy az otthonunk szintén szó szerint szűkös volt. Ezért is tűnt praktikusnak, ha kollégiumba megyek, könnyítve így az otthon maradók helyzetén. De egyfajta lázadás is volt a családban egyházi iskolába járni, mivel az akkori rendszernek nem tartoztunk a kedvencei közé.

T.Á.: Ez a Kádár-rendszer ellenzékiesség a mi családjunkra is jellemző volt, hiszen akkori-ban a vallás lényegében rendszerellenességet jelentett. Lényegében mind így voltunk, nem?

VILMOS PÉTER (V.P.): Apukám ritka példa arra, hogy nem volt tagja a pártnak, mégis vezető beosztásba került. Édesanyám orvosként dolgozott az esztergomi kórházban, ahol akkoriban papokat, szerzeteseket gyógyítani ciki volt. Anyu szembenállása a rendszerrel abban nyilvánult meg, hogy nemcsak az Evangélium, de a hippokratészi eskü szellemében is vállalta a papi körgallérban vagy akár habitusban megjelenő pácienseket, így idővel szinte minden ferences rögtön hozzá fordult. Ezért is sok szerzetest gyerekként ismertem már, a Frankába jártam hittanra, nem is volt kérdés, hogy aztán én is frankás leszek. A közösségi összetartozást, amit Ákos említett, így valamivel korábban már megtapasztaltam. Emlékszem, hogy körülbelül tíz évesen már kulcsom volt a klauzúrához: Kamarás Mihály atyától kaptam, mert hozzá jártam be délutánonként németet tanulni. Azt hiszem sok más esztergomi polgárhoz hasonlóan osztoztunk az egyházzal a hátrányban, amit a városra szabott a kommunista párt a klerikális kötődése miatt. Paradox módon ez sokat segített abban, hogy a Frankát és a ferenceseket elfogadják a városban.

G.T.: Ilyenekre gondolsz, mint hogy a nyolcvanas években sem volt vezetőes gáz vagy rendszer telefonközpont a városban, vagy gondok voltak a csatornázással?

V.P.: Igen. Esztergom akkor borzasztóan le volt maradvá technikai értelemben a megbélyegzés miatt, amit magán viselt, mint „egyházi város”. De, ahogy mondtam, a barátságatlan hivatalos közeg csak erősítette az összetartozást.

G.T.: A bátyám is, amikor hazajött a szünetekre, mindig a délutáni, hétvégi közösségi alkalmakat emelte ki, magáról a középiskoláról jóval kevesebbet mesélt, ahogy most mi is. Tudtuk, hogy tanulmányi szempontból nem a Franka a legerősebb egyházi iskola, de az emberi oldalát tekintve talán mindennél többet adott.

T.Á.: Nagyon erős bizalmi viszony alakult ki köztünk Esztergomban. Ahogy most a volt osztálytársak közül szinte bárkihez oda tudok fordulni valami kéréssel, az talán még csak a rokonaimra igaz. Ez a projekt is ennek volt köszönhető.

G.T.: Tulajdonképpen nagy önállóságot élveztünk ott, és olyan hatással voltunk egymásra, hogy a legjobbat hoztuk ki a kompániából. A ferencesek nem dorgáltak, hanem inkább irányt próbáltak mutatni. Ennek a pozitív szemléletnek hatására alakult ki bennünk az összetartozás, egymás támogatása, a közösségi szellem.

V.P.: Biztos szerencsés emberanyag is voltunk ehhez, de a szellemiség, a környezet mindenképpen jó irányba terelte az osztályközösség alakulását. Volt bennünk egy erős egymásra utaltság is, és időnként akár ellenállás is, hiszen kamaszok voltunk. De egy egymással törődő, összetartó közösségként érettségiztünk le, a kapcsolat pedig a mai napig megmaradt közöttünk.

T.Á.: Ezért is találkozunk gyakran egymással, nemcsak az osztálytalálkozó alkalmával, hanem azokon a rendszeres éves programokon, amelyek már hagyománnyá váltak. Most a közösség talán jobb is, mint a gim alatt, amikor az együttléti hétköznapi dolgai is benne voltak az életünkben. Most inkább „desszert” találkozni.

G.T.: Nagyérték, hogy megmaradtak a barátságok, a kapcsolat egymással. Ebben benne lehetett az a felismerés is, hogy amikor 1989-ben a rendszerváltás időszakában kikerültünk az életbe, megtapasztaltuk, hogy nincs sok más ehhez hasonló közösség. Ezért utólag még jobban felértékelődött *Az Osztály*, és megtapasztaltuk, hogy érettségi után is bármikor, bármiben számíthatunk egymásra. Biztos, hogy ennek a kialakulásához kellett a tanáraink, mindenekelőtt Péter atya, az osztályfőnökünk, aki a tanári feladatain túl is önfeláldozó módon, keményen dolgozott az iskoláért. Számítalanszor láttuk, ahogy a csuha ujját feltúrva pakol a teherautó platóján, hiszen a Franka rengeteg beszerzését ő intézte akkoriban. De számos más tanárunkat is említhetnének.

V.P.: Péter atya személyisége mindenképpen hatott ránk, úgy is, hogy nem azok közé a prefektusok közé tartozott, akik rengeteg időt töltenek az osztályal. Nálunk például összesen egyetlen egy gyereket távolított el az osztályból a négy év alatt, pedig az volt a gyakori szavajárása, hogy tízen várnak a helyedre. Inkább megküzdött a személyiségekkel, de ha kellett, adott egy másodikélyt. A szabályok, a napi-rend betartásához ragaszkodott, de volt benne lazaság is, és ha kellett, tudott engedni. Az itt megtanultakat pedig tovább tudtuk vinni,

más ismeretekkel kiegészítve hasznosíthatuk az életben. Glatyi, te például valószínűleg ennek is köszönheted, hogy ilyen szép pályát futottál be a gazdasági életben!

G.T.: Tulajdonképpen ez mindenhol jól hasznosult. Nemcsak a munkában, de a családban és a sokszor emlegetett barátságokban is. Remélem, a három gyereknek is sikerül belőle átadni valamit. De Petyusz, említsük meg a te biológusi pályádat is, hiszen nemzetközi tudományos folyóiratokban is publikálsz, és dolgoztál az Egyesült Államokban is a Kaliforniai Egyetemen Irvine-ban.

V.P.: Igen, a három lányból az egyik ott is született. Maradhattam volna kint, és most egyetemi tanár lennék Amerikában, de haza akartam jönni. Szegeden, a Biológiai Kutatóközpontban dolgozom, és tanítok mellette az egyetemen. A szakmámban talán többre is vihettem volna, ha haraposabb vagyok, de ezzel a lelki alkattal elértem, amit el lehet, és nem vagyok elégedetlen. Végül itthon nőttek fel a gyerekek, és aktív vagyok az alsóvárosi ferences templomban is. Ezt szerettem volna. Beszéljünk rólad is, Ákos!

T.Á.: Az informatikai cégemet a főiskola után néhány évvel alapítottam. Mára közel ötvenen dolgozunk ebben a csapatban, többek között kárpátaljai tagokkal. Ennek is van frankás vonatkozása: Dénes testvérem (1990/A) sok ügyben társam, és az ő Kárpátaljai Ferences Missziónál végzett tevékenysége miatt ismertük meg az ottani embereket, és kerestünk lehetőségeket arra, hogy munkát vigyünk oda. Dini kint is élt sokáig, vele alapítottuk az ottani irodát.

V.P.: Ez a vezetői szereped vitte előre a projektet is a Covid-fertőzöttség tömeges tesztelésére. Létrehoztad a csoportot, és koordináltad mindvégig.

T.Á.: Én pedig úgy éreztem, Vilma, hogy a te szakmai neved vonzotta a projektbe a professzionális tagokat. A szerepemről: szerintem a csoport a méltányosság miatt lett sikeres. Szerintem mi, emberek akkor teljesedünk ki egy csapatban, ha méltó bánásmódban részesülünk – persze sok egyéb mellett, de csapatműködésben ez egy alapfeltétel. Szerintem pusztán annyit csináltunk, hogy figyeltünk egymásra, hogy mindenki tehesse a dolgát.

G.T.: Ez tipikus ferences erény, lássuk be! A Frankában megtanult közösségi működést tudtuk alkalmazni az életben, ahogy ennél a projektnél is...

In memoriam Urbanics Mátyás

Urbanics Mátyás iskolánk 10/A osztályos tanulója, nyolcgyerekes család második gyermeke tíz évvel ezelőtt, 2011. május 23-án hunyt el.

Matyi 2011. május 22-én reggel utazott németországi diákcsereprogram keretében Großkrotzenburgba. A tragikus baleset hétfőn, május 23-án ebéd után következett be. Fürödni indultak a hazai gyerekekkel a fogadó iskolától kétpercnyi távolságban levő bányatóhoz – fürdésre kijelölt helyen. Itt történt a tragédia. Személyes élmények, emlékek sora fűződik mindegyikünk részéről hozzá. Csöndes, visszahúzó, szerény és rendkívül szolgálatkész fiú volt. Minden reggel hatkor kelt, orgonált a szentmisén, az énekkar tehetséges tagja volt – igen érzékeny, tisztaszívű diák. Többször énekelte szólóban a „*Panis angelicus*” kezdetű Cèzar Franck-művet teljes átéléssel, ártatlan, gyengéd előadásban! Hálát adunk a jó Istennek, hogy ismerhettük őt! Gyászjelentésében a következőket olvashattuk: „16 évet élt és ez volt számára a teljesség. A pörgésben és hangzavarban a szelíd csendes jelenlét, az ügyetlen keresgélésben a tisztán csengő dallam, a kajla kamaszok közt az őszinte segítőkészség, a simulékony világban az egyenes tekintet, a szétszórtságban a biztos akarat. Napjai a templomban kezdődtek és végződtek – a jó Isten előtt rendeződtek egybe, hallgatóit is oda emelte.” Temetése 2011. május 29-én volt a sárisápi temetőben. Emléke szívünkben örökké élni fog!

KEDVES ILONA

Dömötör Barnabás (10/A)osztálytárs
2011. május 24-én az alábbi verssel búcsúzott Matyitól:

DALLAM

URBANICS MÁTYÁS EMLÉKÉRE

*Hangok, ritmusok, mik míg velünk vannak, jólesik hallani,
Kósza ihlet, mit – bár kedvünkre van – nehéz itt tartani.*

*E világ múlandó, s mégis született oly sok dallam,
És én másra se vágyom, mint hogy azt az egyet újra halljam.*

*De felidézni nem elég, sőt rosszul esik rá úgy gondolni,
Mint halvány szellemképre, mit már késő észrevenni.*

*Kár, hogy most jövünk rá arra: az a dal nélküle hamis
Könnyfakasztó jajgatás, és egyre lejjebb süllyed az is.*

*Egyre torzul üteme, s a kotta végül csak egy foszlány,
Karmestertelenül érzékisége a lehető legalsó osztály.*

*Nincs, ki az egészet összetartsa, összhangban csengő szólamokban,
Most eszmélek arra, mennyire bánom a „rosszat”, mit róla mondtam.*

*Becsültem, ha éppen – mit lelke zengett – büszke volt,
S ha kinszenvedést áriázott, műve nevétségbe fúlva szólt.*

*Előadásit – mikben mérhetetlen boldogsággal részünk lehetett –
Hibátlanul mutatta be, s bennünk mindent – mi rossz – temetett.*

*Ha tehette volna, nem hagyja félbe, mit egésznek tervezett,
S ezrek hallgathatták volna, még mielőtt elveszett...*

In memoriam Haramza László

*Haramza László öregdiák (1979/A),
a Magyar Állami Operaház magánénekes,
az Opera Nagykövete életének 59. évében,
2021. május 10-én hunyt el.*

A gimnázium elvégzése után a Janus Pannonius Tudományegyetemen szerzett diplomát magyar-énekszakon. Magánénekesi tanulmányait Budapesten a Bartók Béla Konzervatóriumban, majd a Bécsi Konzervatóriumban végezte. Tanára volt a budapesti író-műfordító tenorista, Szabó Miklós, Bécsben Hilda de Groote, majd a Magyar Állami Operaház stúdiójában Oberfrank Géza és Hamari Júlia. Ösztöndíjasként részt vett az ausztriai tenor, Kurt Equiluz *Barokk és kortárs passiók* című mesterkurzusán a Stuttgarter Bach Akadémián. 2001-ig a Pécsi Nemzeti Színház szólistája volt kilenc évadon keresztül, 2002-ig a Budapesti Operettszínház, majd 2003-tól a Magyar Állami Operaház szólistája.

Minden évben jelen volt az öregdiákok éves nagytalálkozóján, szívügyének tekintette a „frankások” táborához való tartozást. Családjával együtt a húsvéti lelkigyakorlatok állandó résztvevője volt, aktívan bekapcsolódott a liturgiákba. Hűsége, ragaszkodása iskolánkhoz mindvégig megmaradt. A Keresztény Élet hetilap április 4-11-i lapszámában így vallott a kezdetekről és az éneklésről: *„Elsős gimnazistaként itt ismerkedtem meg először a liturgikus zenével, a gregoriánnal, amelynek a szentmisék keretén belül egy hosszú, évszázadokon túlmutató komolyzenei háttere alakult ki. Iskolánk emellett azért is volt különleges, mert ebben az időben országos szinten mindössze nyolc katolikus tanintézmény működött, s ezek közül az esztergomi volt az egyik. Az Operaházban azelőtt még sosem jártam. Szerencsére erre is hamarosan sor került, hiszen osztályfőnökünk [Teofil atya – a szerk.] egy alkalommal jegyeket szerzett Puccini *Manon Lescaut* című darabjára. Mennyi érzés, benső viszonyulás van elültetve az emberben! (...) A kakasülön kaptunk helyet és az előadás közben hol a padok alatt fogócskázunk, hol pedig a bérelt kukkerrel nézegettük a körülöttnk üldögélő embereket. Ebben az örökkévalóságnak tűnő „időtöltésben” mégis az volt az érzésem, hogy egy csodálatos zenének*

lehetek szem- és fültanúja, s abba kéne hagyni a játékot, hogy figyelmesen hallgathassam ezt a fantasztikus melódiát! Huszonnégy év múlva pedig pont ebben a darabban debütáltam Edmond szerepében, az Operaházban.”

A Magyar Állami Operaház nagyköveteiként iskolánkba is több alkalommal ellátogatott. Büszke volt arra, hogy a Budapesti Operaház nagyköveteiként színvonalas előadásaival megörvendeztette az anyaországi és az anyaország határain kívül élő magyar testvéreinket. Bátor Éva operaénekes, az Opera Nagykövete-program vezetőjeként így emlékezett kollégájára: *„Haramza László 2014 szeptemberében tartotta első előadását a MÁO Opera Nagykövetei program keretében. A majd 7 év alatt közel 280 előadást tartott. A program egyik fő célkitűzésének, miszerint jussunk el az ország minden szegletébe, járjunk hozzá egy, az operát értő, ismerő, szerető, operába járó, tágabb látókörű, intelligensebb ifjúság neveléséhez, igazi nagykövete volt. Ő főként Baranya megyét vállalta, de tette országszerte csendben, hittel, alázattal, amit a Nagykövet-program elvárt tőle. Ő volt az a Nagykövetünk, aki határon túlra is elvitte hírünket és a történelmi Magyarország számos településén tartott előadást. (Eszék, Kolozsvár, Nagyvárad, Csíkszereda, Kassa, Fülek, Érsekújvár, Szabadka, Zenta). Terveink voltak. Sokszor diskuráltunk a szakralitás és a szakrális zene szerepéről és helyéről az operaszínpadon és az operairodalomban. Nemrég kértük föl, hogy készítsen egy előadást ezzel a témával kapcsolatban, ami nemcsak Nagykövet-program, de az Operaház OperAkadémia programja számára is igen értékes anyag lett volna.”* (Forrás: Magyar Állami Operaház)

Temetése 2021. május 19-én volt, a mohácsi római katolikus temetőben helyezték örök nyugalomra. Nemzetépítő munkássága, a közösségre ható ereje, segítőkészsége és vidámsága hiányozni fog mindannyiunknak. Isten nyugtassa békében!

KEDVES ILONA

Nyugodjanak békében!

† **Bíró Lajos** öregdiák (1957/R) 2021 márciusában hunyt el. Temetése 2021. április 1-jén volt, a kaposvári Keleti temetőben helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

† **Dr. Pétery Kristóf** öregdiák (1974/B) 2021. március 18-án hunyt el. Temetése 2021. április 30-án volt Budapesten, a Fiumei úti temetőben helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

† **Magyar Rezső** öregdiák (1961/R) 2021. március 19-én hunyt el. Temetése 2021. április 15-én volt Nyergesújfalun, az Öreg temetőben helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

† **Garics László** öregdiák (1958/H) 2021. április 5-én hunyt el. Nyugodjék békében!

† **Lukács András** ny. tanácsos plébános, mesterkanonok, c. esperes, Szent Péterről nevezett Pétermonostori címzetes apát, öregdiák (1964/R), életének 75., papságának 51. évében 2021. április 6-án hunyt el. András atya 1945. szeptember 3-án született Boldogon. 1969. június 22-én Vácon szentelték pappá. Káplán és hitoktató: Fóton 1969–1972, Tápiógyörgyén 1972–1974, Gödöllőn 1974–1977, Kerekegyházaán 1977–1978. Plébános: Ecsegen 1978–1983, Csécsén 1980–1983, Turán 1983–2006. Plébániai kormányzó: Galgahévízen 1999–2000, Boldogon 2001–2002. Plébános: Vácszentlászlón 2004–2006, Valkón 2004–2005, Érsekvadkertben 2006–2020. Címzetes esperes 1986–2006-ig. Szent Péterről nevezett Pétermonostori címzetes apát 1998-tól. Mesterkanonok 2011-től. 2020-ban vonult nyugdíjba. Temetése 2021. április 13-án volt, az érsekvadkerti Szent András-templom temetőjében helyezték örök nyugalomra. Hűséges papi életéért Jézus Krisztus adjon jutalmat az atyai ház örömeiben! Nyugodjék békében!

† **P. Adamczyk Bogdan OFM Conv. PhD** lengyel származású minorita, a Konventuális Kisebb Testvérek Rendjének (minorita ferencesek) tagja 2021. április 9-én, Szegeden, 55 éves korában, szerzetesi életének 34. és papságának 28. évében hunyt el. 1992. október 10-én Miskolcon szentelték diakónussá, majd ugyanott 1993. június 20-án Seregély István egri érsek szentelte pappá. 2021. március 4-én kapta meg a magyar állampolgárságot. 2021. március 21-én koronavírus-fertőzést diagnosztizáltak nála, március 26-án kórházba szállították, ahol április 1-jén egészségének további romlása miatt lélegeztetőgépre kapcsolták. Élete hátralevő részében ebben az állapotban volt, végül 2021. április 9-én, délután 4 órakor szentségekkel megerősítve átadta lelkét Teremtőjének. Bogdan atyáért az engesztelő szentmisét április 19-én mutatták be a Szeged-felsővárosi Szent Miklós minorita templomban. Temetése április 21-én volt, végakarata szerint a miskolci Nagyboldogasszony minorita templom szerzetesi kriptájába helyezték örök nyugalomra. Újmisési emléklapjának jelmondata: *„Vonulj ki földedről, rokonságod köréből és atyád házából arra a földre, amelyen majd mutatok neked.”* (Ter 12,1) Nyugodjék békében!

† **Pallér Anna M. Hedvig** rubinfogadalmas nővér, a Páli Szent Vincérről Nevezett Szatmári Irgalmas Nővérek közösségének tagja, életének 96. évében 2021. április 10-én Esztergomban hunyt el. Hamvait 2021. április 17-én helyezték örök nyugalomra az esztergomi Szatmári Irgalmas Nővérek zárdájának kriptájában. A jó Isten adjon örök nyugodalmat neki, és az örök világosság fényeskedjék neki!

† **Hajdú Miklós** sátoraljaújrhelyi börtönlelkész, öregdiák (1974/A), életének 66., papságának 40. évében, 2021. április 13-án a miskolci kórházban hunyt el. Hajdú Miklós Hernád-

kakon született 1955. december 14-én. 1981. június 20-án szentelték pappá. 1981-től 1984-ig Sárospatakon volt káplán. 1984 és 1997 között Tiszacsermelyen, majd 1997-től 2000-ig Erdőkövesden plébánosként, végül 2000-től haláláig Sátoraljaújrhelyen szolgált börtönlelkészként. 2016-ban első alkalommal szervezte meg a fogvatartottak országos zárandoztatási nemzeti kegyhelyünkre, Mátraverebély-Szentkútra, amit 2017-ben a személyi állomány zárandoztatási követett. 60. születésnapja alkalmából munkásságát Pintér Sándor belügyminiszter emléktárgy adományozásával ismerte el. Lelki üdvéért a szentmisét 2021. április 20-án Hernádkak templomában mutatták be, majd ezt követően a helyi temetőben helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

† **Farkas Irén**, gimnáziumunk rászoruló diákjainak és a Szent Mihály Alapítvány egyik kiemelkedő támogatója 2021. április 17-én hunyt el. A háttérből, neve elhallgatását kérve segítette a szociálisan rászoruló tanulóinkat. Iskolánkat is rendszeresen támogatta tárgyi adományokkal. Temetése 2021. május 20-án volt Budapesten, a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra. Emléke szívünkben örökké élni fog!

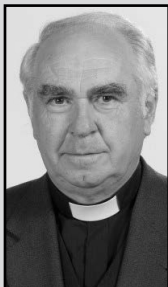
† **Pap Károly P. Leonárd OFM**, a Kisebb Testvérek Szent István Királyról nevezett Erdélyi Rendtartományának legidősebb tagja, életének 93., szerzetességének 68., papságának 65 évében 2021. április 18-án hunyt el. Leonárd atya volt az utolsó olyan „erdélyi barát”, aki még az 1951-es tartományi feloszlás előtt jelentkezett a rendbe. *„Az erdélyi ferences irodalom tanulmányozásának szentelve életét a ferences lelkiséghez, a Ferences Világi Rendhez, a rendtartomány történetéhez kötődő köteteket és cikkeket jelentetett meg. Példaértékű, hogy összegyűjtötte az erdélyi ferences testvérek életét és munkáját bemutató hagyatékokat, írásokat.*

Idős korában sokak által keresett gyóntató és lelkipvezető volt, erejéhez mérten a legutolsó időszakig fáradozott a lelkek üdvösségén, és az örök életbe vetett hittel készült az Úr Jézussal való találkozásra.” (Kivonat P. Urbán Erik OFM tartományfőnök visszaemlékezéséből). Temetése 2021. április 21-én volt, a székelyudvarhelyi Szent Miklós-hegyi római katolikus temető ferencesek parcellájában helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

† **Barlay András** öregdiák (1961/R) 2021. április 21-én hunyt el. *„András 1943. május 8-án, a második világháború időszakának borzalmai között született. A háború miatt nagyon korán elvesztette édesapját, és menekülni kényszerültek. Édesanyjával és testvérével végül egy kis hegyi faluban, Mátrafüreden telepedtek le. Igen kemény gyermek-kora volt, amelyben a rettenetes szegénység, a kemény munka a megmaradásért, és az elkötelezett vallásgyakorlással járó mély hit volt a meghatározó. Hányattatott sorsa nagy alázatra nevelte.(...) Mindennapi miselátogató volt, és amíg ereje engedte, a miséken áldoztatott. A helyi Rózsafüzér Társulat vezetője volt, így mindennap elimádkozta a szentolvasót, néha többször is. Sőt, egyfajta szerelmese volt a rózsafüzérnek: nemcsak mondta sorra az üdvözlőgyeket, hanem közben nap mint nap folyamatosan átmélkedte a titkokat.”* (Kivonat Barlay András életútjának összefoglalójából.) Búcsúztatása 2021. május 6-án volt a Máriaremetei Kisboldogasszony Bazilikában. Temetésére a gyászmise után került sor, a nagykovácsi temetőben helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

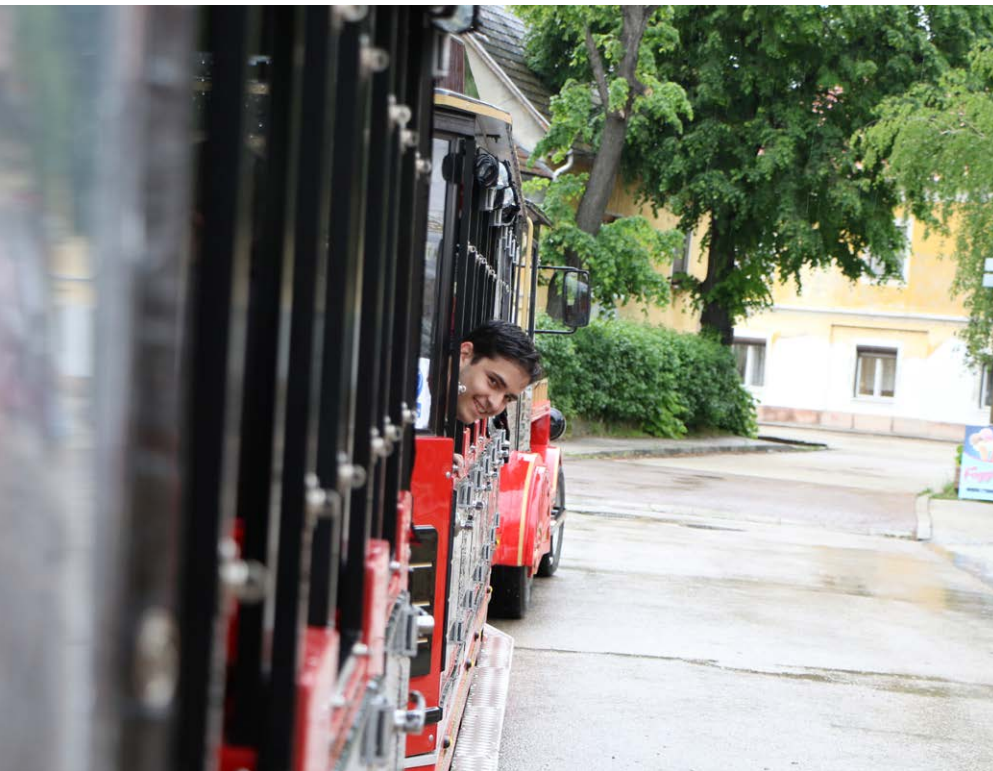
† **Burusán József** nyugalmazott plébános, öregdiák (1965/H) életének 75., áldozópapi szolgálatának 51. évében Balatonmáriafürdőn 2021. május 7-én hunyt el. József atya 1946. december 30-án született Rigyácon. 1970. június 21-én szentelték papá. Szentelése után káplán volt 1970-től

1972-ig Csesztregén, 1972–1973-ban Vépén, 1973–74-ben a zalaegerszegi Mária Magdolna-plébánián, majd 1975-ben Körmenten. 1975-től 1976-ig Szombathelyen, 1976–1977-ben Letenyén szolgált. 1977-től 1983-ig Kemeneshőgyész plébánosa volt, ezt követően, 1983 és 1993 között Kemenesszentpéteren, 1993-tól 2009-ig Püspökmolnáriban, 2009 és 2014 között Vasváron végzett plébánosi szolgálatot. Gyászmiséje és temetési szertartása május 14-én volt a rigyáci Szent Anna-templomban, majd a helyi temetőben helyezik örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

† **Kostyál László** címzetes esperes, tállyai plébános, öregdiák (1975/A) életének 65., papságának 39. évében, 2021. május 14-én a rátkai plébánián hunyt el. Kostyál László Sátorajújhelyen született 1956. szeptember 12-én. Pappá 1982. június 19-én szentelték. 1982-től 1984-ig Mádon volt káplán. 1984 és 1992 között Monajon, 1992-től 2000-ig Hidasnémetiben, 2000 és 2010 között Olaszliszkán, majd 2010-től haláláig Tállyán szolgált plébánosként. 2001-ben címzetes esperesi címet kapott. A lelke üdvéért felajánlott szentmisét május 20-án a rátkai templomban mutatták be, majd a bodrogkeresztúri temetőben helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

Újra úton!

* Egy osztálykirándulás élményei

Mikor osztályunk pünkösdhétfőn fél kilencor a régi csavarbolttal szemben a buszra várva gyülekezett, még nem is sejtette, milyen élménydús kirándulásnak néz elébe. Felszállás után másfél órával már a komáromi Monostori Erődöt ostromoltuk. A történelmi épületben, amiben régen magyar szabadságharcosok és szovjet katonák is masíroztak, most mi lépdeltünk. Rossz érzés volt látni az oroszok által vörösrre festett kétszáz éves falakat, a levert díszeket és az elfalazott, érdekes, bár mégis vegyes érzelmeket keltő, kiképzőközpontot. Nem csodálom viszont, hogy az erőd sok filmnek szolgált helyszínül, hiszen minket is magával ragadott a hosszú, szinte végtelennek tűnő folyosók labirintusa, ahol csak egy rövid ideig, de

sikerült el is tévednünk. Zseblámpával világítva a hideg, sötét alagsori folyosókon az ember, habár ütközetre az erőd falain belül sohasem került sor, át tudta érezni, milyen lehetett volna itt lent fákllyvilágítás mellett, karddal a kézben harcba vonulni. Elhagyva a kazamatákat a sötétből a napsütésre léptünk ki, a Duna felőli bástyára. A Duna és azon túl Komárom Szlovákiához csatolt városrészének látványa tárult a szemünk elé. A buszhoz visszavezető út mellett megláttunk egy kiállított tankot, amit nem hagyhattunk meghódítatlanul – készült is pár forradalmi hangulatot idéző kép.

Következő állomásunk Tata városa, azon belül is elsőként egy kis pizzéria volt. Miután egy, a tatai tóhoz közeli parkban jóízűen megebédeltünk, megkezdtük utunkat a tó partján régi vízimalmokkal és szép épületekkel szegélyezett hangulatos sétányon a vár felé. A viszonylag kicsi várban meglepően sokféle kiállítás volt látható: kőtár, leletgyűjtemény, természetfotó-kiállítás és ami a legérdekesebb, egy római kori villaépület szobájának freskódarabokból rekonstruált mása. Elképesztő volt látni, nemcsak magukat a mítoszokból ismert alakokat ábrázoló falfestményeket, hanem azt a precizitást, amit a rekonstruktőrök a munkájukba

fektettek. A várból kijövet a tatai angolkertet kerestük föl. Miután végigmentünk a műromokkal ékesített kerten, egy arra járó városnéző kisvonat hatalmas lelkesedést váltott ki az osztályból, aminek köszönhetően, gyors telefonos szervezkedés és néhány perc várakozás után, már a kisvonaton vártuk, hogy Tata többi látnivalója is feltáruljon előttünk. A vonatút érdekes és informatív, mindennek előtt nagyon jó hangulatú volt.

Az út végeztével ismét buszra szálltunk, és visszaindultunk a kollégiumba, de még messze nem az ágyunkba, ugyanis megérkezésünk után volt szerencsénk megnézni egy igazán érdekes színdarabot a szuterenben működő Babits Mihály Színház előadásában. A darab, *Hegel halála*, a kolera idején játszódik párhuzamot vonva a jelen helyzetünkkel.

Az egész osztály nevében mondhatjuk, hogy félév digitális oktatás és két hét kollégiumi lét után jó volt együtt lenni és kicsit világot látni...

ANDRÓNYI TÁDÉ, UJHÁZI ÁBEL
ÉS SZEKERES HUNOR (10/B)

hírek

Az idei évben összesen 52 végzős diák érettségizett az iskolánkban. Ballagásukra 2021. május 30-án került sor. **Orbán Viktor miniszterelnök** a végzősökhöz intézett levelében így fogalmazott: „Magyarország Kormánya nevében szeretném megköszönni Önnek a digitális oktatásban nyújtott teljesítményét, valamint az a fegyelmzett magatartást, amelyet az érettségi vizsgán tanúsított. Büszkék vagyunk arra, hogy szorgalmának, kitartásának és együttműködésének köszönhetően, a járvány miatti nehézségek ellenére is sikeres érettségi vizsgát tett. (...) Kívánom, hogy a jövőről szőtt álmai valóra váljanak, és itthon, Magyarországon találjon rá a boldogulás útjára.”

2021. március 28-án Pindroch Csaba Jászai Mari-díjas színművésszel, öregdiákkal (1990/B) készített interjút az M5 Ez itt a kérdés c. műsora. A műsorban elhangzott sok szép és értékes gondolatok mellett Pindroch Csaba gimnáziumunkat is megemlíttette: „A ferences gimnázium egy nagyon jó alap volt, a mai napig heti – vagy akár napi – szinten beszélgetek a volt osztálytársaimmal, pedig több mint harminc éve érettségiztünk. Elképesztő összetartó közösség kovácslódott ott össze, ilyen csapattal nem nagyon lehet találkozni. Közösen nevelkedtünk, szenvedtünk, voltunk bezárva az egyházi iskolák különleges világában, amely a rendszerváltozás előtt még teljesen más volt. Annak idején olyan diákok kerültek oda, akik szüleinek nagyon fontos volt, hogy a gyermekük ilyen értékrendbeli nevelést kapjon. Már a hozott anyag is nagyon erős volt és ezen csak segített az, hogy mi össze voltunk terelve.”

köszönetnyilvánítás

Hálánkat és köszönetünket fejezzük ki a Boldogasszony Keresztény Nemzeti Oktatási Alapítvány kuratóriumának, kiemelten Simon Endre alapítónak, kuratóriumi tagnak, ferences öregdiáknak (1969/B), hogy 2021. áprilisában 1.285.000 Ft-tal támogatta intézményünk rászoruló diákjait. A támogatás a 2021/2022-es tanév során kerül majd felhasználásra, amelyet rászoruló diákjaink étkezési díjára, a kollégiumi élethez szükséges kiadásokra és osztálypénz befizetésekre fordítunk. Ezúttal köszönjük meg az elmúlt másfél évtizedben diákjaink részére nyújtott évenkénti alapítványi támogatásokat is. Cselekedetük példaértékű, Isten fizessen meg jószágukért!

2021. május 23-án, pünkösdvasárnap Erdő Péter bíboros, prímás ünnepélyes szentmisét mutatott be az esztergomi Nagyboldogasszony és Szent Adalbert-főszékesegyházban, melynek keretében mások mellett 23 fő ferences diákunknak is kiszolgáltatta a bérmálás szentségét. Kérjük az Istennel való együttlét örömét, megtapasztalását és eligazító erejét a most bérmálkozók és egész Egyházunk számára.

gratulációk

Március 15-i nemzeti ünnepünk alkalmából dr. Áder János köztársasági elnök dr. Négyesi Lajos ezredes, esztergomi hadtörténészt, gimnáziumunk egykori óraadó tanárát a Magyar Érdemrend tisztikeresztje (polgári tagozat) kitüntetésben részesítette. Gratulálunk!

Nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából a honvédelem támogatása érdekében végzett tevékenysége kapcsán a Honvédelemért Kitüntető Cím III. fokozatát kapta Horváth Szeder Gábor öregdiák (1996/C), a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Esztergomi Járási Hivatalának vezetője, az Esztergomi Járási Helyi Védelmi Bizottságának elnöke. Gratulálunk!

2021. április 25-én a Pax et Bonum Esztergomi Ferences Diákegyesület elnöksége szentmise keretében köszöntötte Radics Dávid atyát 60. születésnapja, május 23-án pedig Halmi Vilmos atyát 75. születésnapja alkalmából. Az ünnepélyes köszöntés és az ajándékosarak az esztergomi ferences öregdiákok nevében kerültek átadásra. Isten éltesse Vilmos atyát és Dávid atyát még nagyon sokáig, segítse és oltalmazza őket hivatásukban!

2021. április 27-én a pasaréti ferences templomban tartotta ezüstmiséjét P. Lengyel Donát OFM, öregdiák (1986/B). A szép eseményt a hívek és a szerzetesi közösség is megtisztelte jelenlétével, Donát atyával együtt adtak hálát az elmúlt 25 év minden kegyelméért.

Az ünnepi szentmise szónoka Donát atya volt osztálytársa, Süllei László protonotárius, kanonok, pápai káplán, érseki általános helynök, öregdiák (1986/B) volt. Szentbeszédében kiemelte: „Hálát adni jöttünk a mai szentmisére Donát atya életéért, gyökereiért, családjáért, a hivatásáért, azért, hogy szerzetesi közösséget választotta, annak tagja lehet. (...) Hálát adni jött ma Donát atya azokért a papi példákért, akik elindították őt, ott voltak mindig, mint ahogy ott volt Péter és János is a béna meggyógyításánál Salamon csarnokában.” Donát atya életére és munkájára a jó Isten bőséges áldását kérjük!

HÍRSZERKESZTŐ: KEDVES ILONA

